

פניני הצדיקים

פ"ו
 אדוננו אבינו מורנו ורבינו
 מגדולי הדור ופארו
 הנאון הצדיק מרן
 ר' יעקב
 בר בנימין זללה
 קאמענעצקי
 זקן ראשי הישיבות
 וקברניטה של עולם התורה
 ראשי ישיבת מחבתא תורה ודעת
 העמיד תלמידים גדולי ישראל
 הדרך בני תורה לאלפים
 והשפיע עליהם מהורתו וישרותו
 ניהל בהכמתו ופקחותו קק
 ציטעוויאן ליטא וטאראנטא
 מחבר ספרי אמת ליעקב
 שתל נטעי נעמנים מרביצי תורה
 המשיכים עבודתו בקודש
 נפ בשיבה טובה בן צה שנה
 כט אדר ראשון תשמו לפק
 ת נ צ ב ה

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות
 ללא חדשות
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב שלמה הכהן מראדאמסק ה'תפארת שלמה' זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"א (1800) בוואלשצאווי. עוד בשחר ילדותו העידו עליו ה'חזזה מלובלין' ו'היהודי הקדוש' כי רבי שלמה יגדל ויהיה לנר גדול ברבות הימים. כונה בצעירותו **'העילוי מוולושצובה'**. בהיותו כבן 14 שנים היה אצל קרובו החסיד המפורסם בדורו בשמו רבי לייביש טעבילעס זצ"ל בפטרקוב. לילה אחד בעודו לומד בבית המדרש, והחלונות היו מול בית-החיים הישן, יצאו כל האנשים, והוא נשאר לבדו יושב ולומד - ופתאום נכנס בו פחד. הוא נטל את השופר, שהיה בבית הכנסת ותקע בו. לפתע התחלחל, כאשר ראה נפטרים בתכריכים עומדים על יד החלונות ושואלים: **"האומנם שופרו של משיח הוא זה?!"**. והוא נמלט מבית המדרש בבעתה. סיפור זה נתפרסם בכל הסביבה והכל דיברו על קדושתו הנוראה של העילוי, אשר בתקיעתו הטהורה הוציא נפטרים מקבריהם.

בשנת ה'תקצ"ד (1833) באו אליו ראשי-קהל ראדאמסק להציע לו את כסא הרבנות. למרות שהיה דחוק בפרנסתו- סירב. ורק בפקודת הסב"ק מראדושיץ (שהבטיח לו זרע של קיימא) הסכים, ובתנאי שלא יכבדו אותו ביום הכתרתו, כי הצנע לכת הוא המובחר. וכתב אז לעצמו תקנות אחדים ומסיים בזה הלשון: 'ולי אני עבדך תן לי לב לשפוט עמך הזה'. ועל המלה לב מופיעים נקודות. **לאחר פטירתו נדהמו לרוח הקודש, שראה בטהור עיניים ש-ל"ב שנים יכהן כרב.**

גאון בנגלה ובנסתר. מתמיד עצום. ענוותן מופלא. רבים הסתופפו ונושעו מברכותיו. בעל תפילה ומנגן נפלא. שבוע לפני פטירתו הסתלק בעל חידושי הרי"ם שהיה רעו ועמיתו. ולא רצו בני ביתו לגלות לו. אולם ברוח קודשו חזה בדבר ושאל לחתנו סדר הלוויה, ולאחר מכן הוסיף: **'הנך רואה זקני כבר לבן מקובלני מרבתי הגדולים, כי בשעה שישתלק צדיק הדור יקראו גם לי לקבל שבת לפניו בעולם האמת'**. בליל פטירתו באו שני אורחים חשובים: הרה"ק ר' צמח משידלאווצי, והרה"ק ר' ארון מקראקא (בן הרה"ק ה'מאור ושמשי'), וכוונתם הייתה להישאר בשבת קודש. פנה רבינו אל רבי ארון ואמר לו: 'ארון נושא את נושאי'. **ולמחרת הובנה הכוונה שרבי ארון היה מנושאי ארונו של רבינו.** נפטר בערב שבת-קודש כ"ט אדר ה'תרכ"ו (1866). חי כ-66 שנים. ציונו בעיר ראדאמסק.

אביו: הרה"ג ר' דוב צבי הכהן (בידו ספר יוחסין עד אהרן הכהן). **אמו:** מרת פרומט. **אשתו:** מרת גיטל (בת הרב החסיד מוה"ר שמואל מעיר בארזילוב). **בנו:** ר' הירש (מילא את מקום אביו). **חתנו:** ר' ליפמן ליטמנויטש. **מרבתי:** ר' פישל מסטריקוב, ר' מאיר (מח"ס 'אור לשמיים' מאפטא), ר' אברהם צבי (אב"ד פטרקוב, מח"ס 'שו"ת ברית אברהם'), ר' ישעיה וועלטפרייד מפשעבורז, ר' משה אהרן (אב"ד קוטנא), ר' פישל מסטריקוב, ר' יחזקאל מקוזמיר, ר' שמחה בונם מפרשיסחא, ר' יששכר דב בער (ה'סבא קדישא' מראדושיץ), ר' משה מלעלוב, ר' דוד חריף (ה'בית דוד') והרבי מצאנז. **מספריו:** **יתפארת שלמה**- על התורה והמועדים.

פעמים רבות, כשבאו אל הרה"ק התפארת שלמה להזכיר את עצמם בפתקה ופדיון, היה מקלל אותם בקללות אשר השומע תצילנה אוזניו, אולם מי שנתקלל הייתה לו הצלחה גדולה. פעם אמר למשמשו לפני שבת, שיכין מטה כדי שלא יהא מוקצה בשבת ויביאהו אליו כשיבקשהו, כי אם איני יכול לגרש את החסידים ע"י קללות וחירופים, אגרש אותם ע"י המטה, ובשבת קודש בסעודת שחרית ביקש ממשמשו, שיביא לו המטה והתחיל להכות בו את החסידים, וכולם ברחו לנפשם, והוא רדף אחריהם ורק הלך לאיטו.

היה שם איש אחד, שחשב: **'למה לברוח בחוץ?'** והלך והטמין את עצמו מאחורי דלת האכסדרה של בית-המדרש, והצדיק הלך לשם והרגיש, כי יש שם אדם וצעק: "מי כאן?" והדלת נפתחה. ואמר הרב: "החבאת את עצמך הלא מצאתיך. אתן לך את חלקך כדין" ונתן לו כמה מכות. ואח"כ קרא לכל החסידים שיבואו בחזרה אל השולחן, וזה האיש, שקיבל המכות נשבר ליבו בקרבו, כי רק הוא קיבל המכות ומסתמא - הוא חוטא גדול ומרוב צערו חלה. אביו הלך להזכירו לפני הצדיק, כי חלה מאוד והוא במצב של פיקוח נפש, כי חושב שכל הרעש היה בשבילו.

צחק הרב ואמר: "הלא קיימא לן, כיוון שנלקה אחיך הוא" וציווה שיבוא תיכף לפניו. מובן, ששב לחסיד הזה רוח חיים ובא לפני הצדיק ובירכו בברכה והצלחה, ביום מן הימים הגיע מברק, כי זכה בגורל בוורשה בסך ארבעים אלף. כשבא לבשר לפני רבינו, הצדיק אמר לו עוד לפני שסיפר לו: **"תחת מלקות ארבעים יש לך כסף ארבעים"** ויהי לפלא.

פעם בא אליו חסיד ורצה בנוסף לקווטל להזכיר לפניו חולה, אך לא זכר את שמו ועמד נבוך נוכח לפני רבינו, ושאלו רבנו לפשר מחשבותיו, והסיח צערו לפני הצדיק. אמר לו רבינו: "אולי תנסה להיזכר בשמו?", ומשעברה שעה ארוכה ולא נזכר, אמר לו רבנו: "שמא שמו כך וכך?", נענה החסיד שאכן כך שמו. והמשיך לשאול: "שמא שם אמו כך וכך?", והשיב: "אכן כך שמה" ובירכו. בראותו את גודל פליאת חסידיו אמר: **"בספר שמות נרשמים כל שמות בני ישראל, והתבוננתי בספר זה ומצאתי שם את שמו ושם אימו"**.

חסיד אחד בא לרבינו וביקש להתברך מפיו בזרע של קיימא, הורה הרה"ק להישאר אצלו לחג הפסח, בליל הסדר אמר לו ה'תפארת שלמה': "קרא נא מה שכתוב בהגדה: 'כאן הבן שואל', כאן אפשר לשאול ולבקש בן". וכך הווה, לשנה הבאה נולד לו בן זכר.

הגאון רבי אברהם שאג זצ"ל - נולד בפרוישטאט שבאוסטריה בשנת ה'תקס"א (1801). בגיל שלוש התייתם מאביו, ואמו מסרה אותו לידי רבה של רגינדורף, כדי שיחנכו. היה הכיר מיד בכשרונותיו המיוחדים. מנעוריו יצא שמו בישראל כצדיק וקדוש. בהיותו בן עשר כבר נתפרסם כעילוי, וידע חלק גדול מהש"ס. טרם הגיעו לגיל מצוות העבירו רבה של רגינדורף לישיבתו של החת"ם סופר בפרשבורג. **עד מהרה נהיה לאחד מבחירי תלמידיו**, ולא ארכו הימים, והוסמך לרבנות. רבו הפליג בשבחו כ"גאון וצדיק" ממדרגה ראשונה, והתחשב מאד בדעתו, כל אימת שהיה מביעה לפניו.

בגיל שמונה-עשרה התחתן אולם חמיו נפטר שנישא והוא קיבל את משרתו כאב"ד בעיר פרוסטיץ. לאחר 7 שנים, בטרם מלאו לו 25 שנה עבר לכהן כרב בשטלסדורף שבהונגריה, ופתח שם ישיבה. שמו הלך לפניו ומכל קצווי המדינה נהרו בתלמידים שביקשו לחסות בצילו. **היה עומד ומרצה במשך שש שעות רצופות את שיעורו לפני תלמידיו**. משטלסדורף עבר לכהן כרב בקוברסדורף, אחת משבע הקהילות שבחבל בורגנלנד שבהונגריה. שם כיהן ברבנות במשך עשרים וחמש שנה והשפעתו הייתה פרושה על כל הונגריה. לא הייתה בעיה ציבורית במדינה, שלא נטל חלק בפתרונה. גם בעת זקנותו כשגופו נחלש הקפיד לומר את שיעורו בעמידה. **אחרי השיעור היה מגיע לאפיסת כוחות ממש, עד שלא יכול היה לעמוד על רגליו ולא לאכול מאומה מרוב עייפות**.

בשנת ה'תרל"ג (1873), בהיותו בן 72 עלה לא"י. אהבתו לארץ הקודש הייתה בלי שיעור. חלונות חדרו פנו אל מול הר הבית, ולא הסכים להחליף דירה זו בדירה אחרת, חדשה ומרווחת יותר, **כיוון שמחלונות דירתו היה עומד מדי פעם ומביט שעה ארוכה אל הר הבית ומעיניו זולגות דמעות**. נפטר ב-כ"ט אדר ה'תרל"ו (1876). חי כ-75 שנים. ציונו בחלקת הפרושים בבית הקברות בהר הזיתים שבירושלים. ציונה שלא לכתוב על מצבתו שום תואר. גדולי ירושלים ספדו לו. רבה של ירושלים, ר' שמואל סלנט, הורה אז לא לערוך שום מסיבה של שמחה בירושלים עד שעברו שלושים יום לפטירתו.

אביו: ר' יהודה ליב צוובנר (קיבל סמיכה מה'נודע ביהודה' בה כתב בראשה 'אריה שאג- מי לא ירא' וכך הוחלף שם המשפחה לשאג). **אישתו:** מרת לאה (בתו של רבי אהרן הלוי שפיץ, אב"ד בעיר פרוסטיץ שבמורביה בהונגריה). **ילדיו:** מרת מרים, ר' יהודה לייב צוובנר, ר' יששכר בער, ר' הינדל ור' אהרון. **מרבתינו:** ר' יצחק פרנקל (רבה של רגינדורף). ר' חיים סופר (ה'חתם סופר'). **מתלמידיו:** ר' יוסף חיים זוננפלד. **מספריו:** 'שו"ת אהל אברהם' דרשות הרא"ש (ר' אברהם שאג).

פעם אחת ערך ה'חתם סופר', בלוויית בנו, ר' אברהם שמואל בנימין, ביקורת אחרי חצות הלילה, על פני חדרי הבחורים. כשהתקרבו לחדרו של הבחור אברהם שאג, שמעו מרחוק את קול התורה הבוקע ועולה מחדרו. שעה ארוכה עמדו שניהם, הרב ובנו, והקשיבו לקול התורה המרנן. "חתם סופר" פנה אל בנו ואמר: "**התבונן נא בני והקשיבה, איך צריכים ללמוד!**" (מורי האומה)

בשנת ה'תש"ב (1941) הופיעה בבית הרב יחזקאל צוובנר ז"ע"א בירושלים, ישישה מהעיר קלינורדין, אשר בהונגריה בגיל למעלה משמונים, ואמרה לו שברצונה להשתטח על קבר סבו הרב אברהם שאג זצ"ל גאב"ד קויברסדורף, אשר נלב"ע בעיר הקודש ומנוחתו כבוד בהר-הזיתים. וכאשר שאלו אותה, מה ראתה לטרוח ולבוא מחוץ לארץ להשתטח על קבר זה, היא סיפרה:

אימה הייתה משרתת בבית רבי אברהם. באחד הימים אירע, כי בעת עסקו בעיוניו, הביאו לו פיקדון בסכום גדול להפקיד אצלו. כדרכו לקח את שטרות הכסף, הניחם במעטפה מיוחדת, ורשם את שם המפקיד על המעטפה. **אולם מתוך שהיה נחפז לחזור לתלמודו, שכח להניח את המעטפה במגירתו, והניחה בטעות בתוך הספר שבידו**. כשסיים לימודו, הניח הספר בארון ואת דבר הפיקדון שכח.

ויהי בבוא הזמן, בא המפקיד לבקש פיקדונו, התחיל הרב לחפש במגירה, ולתמהונו הגדול לא מצאו. בליבו נכנס חשד אולי לקחה אותו המשרתת שבבית. אולם הצדיק לא רצה לפגוע בכבודה ואף לא ניסה אף לשאול ולברר אצלה. **הוא החליט לשלם מכיסו הפרטי לבעל הפיקדון את כל הסכום הגדול**. מכיוון שסכום כזה לא היה לו בבית, ביקש מבעל הפיקדון שיואיל לבוא בעוד כמה ימים. בינתיים קיבל הלואה ממכיריו, וביום המיועד שלם הרב את סך הפיקדון עד הפרוטה האחרונה, ולא גילה דבר לאיש, **רק לאשתו הרבנית אמר, שתשים עין מהיום והלאה על המשרתת**.

עברו מספר חודשים ובפרוס ערב פסח כשניקה ובדק ספריו לכבוד החג, **נפלה מעטפת הפיקדון מהספר!** הוא נזכר מהמעשה, ובמקום להתמלא בשמחה, כי הושב כספו שאבד לו, **בא לידי צער עמוק, על שהרהר בליבו חשד שזוהו על בת ישראל כשרה, על אף שלא אמר לה דבר וחצי דבר על כך**. הוא קרא אותה, ובככי רב סיפר לה על כל העניין, פייסה וביקש ממנה מחילה, ולא נתקררה דעתו של אותו צדיק, עד שאמר, כי לאות פיוס הוא מוכן לתת לה מה שתבחר מחפציו שבבית.

ותען המשרתת: "חלילה לי רבינו, אין לי שום תרעומת עליו, ולא נפגעת ממנו, רק בקשה אחת יש לי, היות שכבר חלפו חמש עשרה שנה מאז נשואי, ועדיין לא נפקדתי, **לכן אבקש, כי יברכני שאפקד בזרע של קיימא**". בירך אותה רבינו, כי עד סוף השנה תיפקד וגם תאריך ימים. סיימה הישישה הסיפור: **אני היא בתה של אותה משרתת שנולדתי מברכתו**. אימי ע"ה השתוקקה כל ימיה לעלות לירושלים ולהשתטח על קברו של אותו צדיק. ועתה זיכני ה' ובאתי לארץ הקודש למלאות רצון אימי. (מעובד מתוך הספר לפיד אש, עמ' יב).

הרב יעקב קמינצקי זצ"ל: נולד בקאלושקובה (בלארוס) שבליטא בשבת כ' באדר א' ה'תרנ"א (1891). בילדותו למד בתלמוד התורה המקומי והתבלט שם בכשרונותיו ובתפיסתו המהירה. בגיל אחת עשרה נשלח ללמוד אצל למדני מינסק ושם שקד על תלמודו במשך מספר שנים. בגיל חמש עשרה עבר ללמוד בישיבת 'כנסת ישראל' בסלבודקה. עם סיום מלחמת העולם הראשונה עבר לקרמנצ'וג, שם התחתן ונולדו לו שלושת ילדיו הראשונים. לאחר חתונתו שב ללמוד בסלבודקה.

בשנת ה'תרפ"ו (1926) התמנה לרב בעיירה הליטאית ציטביאן. כיהן בתפקיד זה במשך אחת עשרה שנים. שם נולדו לו שלושה ילדים נוספים. מסוף שנת ה'תרצ"ח (1937) עבר לארה"ב. שם כיהן ברבנות במספר ערים: סיאטל, טורונטו שבקנדה. לאחר מכן כיהן כר"מ בישיבת 'מתיבתא תורה ודעת' שבניו-יורק (במקום ר' שלמה היימן שנפטר). בשנת ה'תשד"מ (1984) עבר הרב אירוע מוחי. **ענוותן. איש אמת. מעולם לא זז מדיבורו. גם לעת זקנותו עסק בתורה בהתלהבות. היה ידוע בזכרונו המופלא והיה מצטט פסקאות שלמות בע"פ.** נפטר ב-כ"ט אדר א' ה'תשמ"ו (1986). ציונו בברוקלין שבניו-יורק. חי כ-95 שנים.

אביו: ר' בנימין. **אישתו:** מרת איטא עטיל (בת המשגיח בישיבת סלבודקה – ר' דב הירש הלר). **מרבותיו:** ר' נתן צבי פינקל ('הסבא מסלבודקה'), ר' יחיאל מרדכי גורדון, ר' ברוך בער לייבוביץ, ר' איסר זלמן מלצר, ר' זלמן סנדר כהנא שפירא. **בניו:** ר' בנימין (ראש ישיבת 'תורת חיים' וראש ישיבת 'מתיבתא עטרת יוסף'), ר' שמואל (ראש ישיבת פילדלפיה וחבר מועצת גדולה התורה בארה"ב). ר' נתן (מראשי ישיבת איתרי ישראל), ר' אברהם (החברותא של אביו). **בנותיו:** מרת מלכה (נישאה לר' ישראל שורין, רב בברוקלין), מרת רבקה (נישאה לר' הירש דיסקינד, מנהל 'בית יעקב' בבולטימור). **מספריו:** **יעיונים במקרא** - על פרשיות התורה • **אמת ליעקב** - עיונים במקרא • **אמת ליעקב** - על הש"ס.

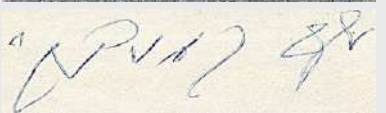

מנהגו של הגאון ר' יעקב קמינצקי זצ"ל היה שלא לאכול 'שרויה' בפסח. מנהגו היה תמוה בעיני תלמידיו שידעו כי הרב מוצאו ממשפחה ליטאית שאינם מקפידים על מנהג זה. לשאלתם ענה ר' יעקב כי בנערותו למד בישיבת סלבודקה, ומפאת המרחק הרב מבתים של התלמידים, לא נסעו רובם לכל חג לביתם אלא נשאר בשיבה.

שנה אחת, סיפר, "נשארתי גם אני בחג הפסח בעיירה, והתארחתי אצל משפחה לסעודות החג. בליל הסדר הגישו מרק שהתעוררה אצלי קושיא על כשרותו המהודרת, ולכן לא רציתי לאכול אותו. אולם לא רציתי לפגוע בבעלי הבית היקרים ולכן נמנעתי מלומר להם את הסיבה שבגינה איני רוצה לאכול מהמרק".

אמרתי שאיני יכול לאכול את המרק ומאחר שאיני אוכל 'שרויה', והיות יש במרק 'קניידאלך' העשויים מקמח מצה, אני נמנע מלאכול את המרק. סיבה זו התיישבה על ליבם של בעלי הבית". סיים ר' יעקב: "אולם על מנת שלא יצא מפי דבר שקר, קיבלתי על עצמי לקיים את מוצא שפתי, ומאז איני אוכל 'שרויה' בפסח".

כל ימיו לא נהג הרב להניח תפילין של רבנו תם, אלא רק תפילין על פי מנהגו של רש"י. לעת זקנותו ביקש מבנו כי ייקח את התפילין דרבנו תם שהיו בביתו לסופר סת"ם שיבדקם, היות והוא רוצה להתחיל להניחם בקביעות. כתשובה למבטו המופתע של הבן סיפר כי לפני שנים רבות ניגש אליו יהודי ושאלו מדוע אינו מניח תפילין דרבנו תם. בתשובה ענה לו כי **מנהגם של הרבנים הליטאיים שלא להניח תפילין אלו.**

אותו יהודי המשיך להקשות ושאל: "והרי ה'חפץ חיים', שהינו ליטאי, כן מניח מידי יום תפילין דרבנו תם?" המשיך ר' יעקב ואמר: "רציתי לדחות את היהודי ולא רציתי להמשיך עימו את הדיון על עניין התפילין ולכן ענית לו כי גם אני כשאיהו בן תשעים, גילו של מרן ה'חפץ חיים' אז, אתחיל להניח תפילין של רבינו תם.

אומנם אז לא העליתי בדעתי כי בורא עולם יזכה אותי להאריך ימים כל כך. אולם הבורא ישתבח ויתעלה האריך את ימי ושנותי ומתקרב אני לקראת יום הולדתי התשעים! ולכן מחויב אני להתחיל להניח תפילין אלו, כפי שאמרתי לאותו יהודי לפני כחמישים שנה!". (שני הסיפורים מעובדים מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד)

בהיותו בנופש באחת מעיירות הקייט, ניגש אליו תלמיד חכם ומחברתו בידו וביקש הסכמה לספר חדש. **התלבט ראש הישיבה האם מותר לו לכתוב הסכמה על הנייר הרשמי של הישיבה, שהרי עכשיו הוא אינו נמצא בכתובת של הישיבה, אלא אי-שם בעיירת קייט, והמעיינים בספר עלולים לחשוב שההסכמה ניתנה בישיבה. כה היה ישר.**

אהבתו לתורה לא ידעה גבולות. אברך ממקורביו של רבינו נלווה אליו בעת מחלתו בביקורו אצל רופא. הרופא בדק את הרב והזהיר שזקוק הוא למנוחה מוחלטת, לרבות הפסקה טוטאלית מכל לימודיו. והנה באותו היום, בשעות אחר הצהריים, גילה אותו אברך שרבי יעקב נח על כסא בגינתו, כשספר לימוד בידו. הלה השתומם, וביראת כבוד הזכיר לרבי יעקב את אזהרת הרופא- שבמצב בריאותו הרופף, הלימוד אסור עליו. אולם רבי יעקב השיבו מיניה וביה: "וכי אם הרופא יפקוד עלי לא לנשום, האם יכול אני לציית לו?".

הגאון הצדיק האדמו"ר הרב מרדכי הגר זצ"ל מויז'ניץ המכונה 'רבי מוטלה'- נולד ב-י"ח תמוז ה'תרפ"ב (1922) בגרויסוורדיין שברומניה. בילדותו היה קשור לסבו, האדמו"ר רבי ישראל (ה'אהבת ישראל'), שהתגורר בסמוך. למד אצל רבי יהודה סגל רוזנר ותקופה קצרה בישיבה של האדמו"ר רבי יואל טייטלבוים בסאטמר שברומניה. כן למד בישיבת 'קרן לדוד' בעיר, בראשות הרב יוסף גרינוולד מפאפא. רוב שנות בחרותו עברו עליו בלימוד לצד אביו. בהיותו כבן 18 פרצה השואה. הוא ניצל ממנה עם אביו וכל משפחתו והם עברו לבוקרשט שהפכה מרכז לפליטים. לאחר המלחמה חזר לגרויסוורדיין ולימד תורה לבחורים פליטי מלחמה. בשנת ה'תש"ה (1945) נישא אולם אישתו נפטרה לאחר שנה מדלקת ריאות ולאחר מכן נישא את אחותה ונולדו להם 14 ילדים.

בשנת ה'תש"ח (1947) הגיע עם חמיו לארה"ב מאחר ולא הצליח להשיג אשרת כניסה לארץ ישראל והחל לשמש כרבם של חסידי ויז'ניץ בארצות הברית, תחילה בבורו פארק ולאחר מכן בויליאמסבורג, שם ייסד בית מדרש. ובתמוז ה'תשכ"ד עבר למונסי והקים בה קהילה. בהמשך העביר את ישיבתו לעיירה קייאמישא לייק (גיברס) שבהרי קטסקיל, וסביבה התפתחה קהילה נוספת של חסידיו. לאחר פטירת אביו, בשנת ה'תשל"ב (1972), הוכתרו לאדמו"רות שני בניו: רבי משה יהושע הגר כאדמו"ר מויז'ניץ בישראל, ורבי מרדכי בארצות הברית. תפקיד אותו מילא במשך 46 שנים. ענוותן מופלא. דאג לכולם כבניו. השתתף בצרת הזולת כאילו מדובר בצרתו הפרטית. נפטר ב-כ"ט אדר ה'תשע"ח (2018). חי כ-96 שנים. ציונו במונסי.

אביו: האדמו"ר ר' חיים מאיר. **אימו:** מרת מרגליא. **נשותיו:** מרת פיגא מלכה (זיווג ראשון- רבי יעקב יוסף מסקווירה. נישא בשנת ה'תש"ה 1945), מרת סימא מירל (זיווג שני- אחות אישתו). **מרבתי הגאונים:** אביו, האדמו"ר ר' חיים מאיר (ה'אמרי חיים'), סבו, האדמו"ר ר' ישראל (ה'אהבת ישראל'), ר' יהודה סגל רוזנר (ה'אמרי יהודה'), האדמו"ר ר' יואל טייטלבוים מסאטמר, ר' יוסף גרינוולד מפאפא. **ילדיו:** מרת ציפורה (נישאה לר' אברהם דב טברסקי, רב קהילת רחמסטריווקה במונסי), ר' פנחס שלום (היה רב 'קהל תורת חיים ויז'ניץ' בבורו פארק, ונפטר בחיי אביו), האדמו"ר ר' ישראל (ממלא המקום המרכזי של אביו בחצר במונסי), מרת מלכה חנה רחל (נישאה לר' ישראל אליעזר פיש, האדמו"ר מביקסאד וויליאמסבורג), האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקייאמישא לייק שבהרי קטסקיל, האדמו"ר ר' יצחק יוחנן מויליאמסבורג, מרת הינדא (נישאה לר' יהוסף בנציון רוטנברג, האדמו"ר מקוסון בבורו פארק), האדמו"ר ר' אליעזר זאב בירושלים, האדמו"ר ר' דוד מלונדון, האדמו"ר ר' אהרון ממונטריאול. מרת חווה רייזל (נישאה לר' אהרון מנחם מנדל טברסקי), האדמו"ר ר' ברוך שמשון בבית שמש ובבני ברק, מרת גולדה (נישאה לר' יצחק יחיאל מיכל מוסקוביץ, רב קהילת שאץ במונסי), מרת ברכה (נישאה לר' נחמן יוסף טברסקי).

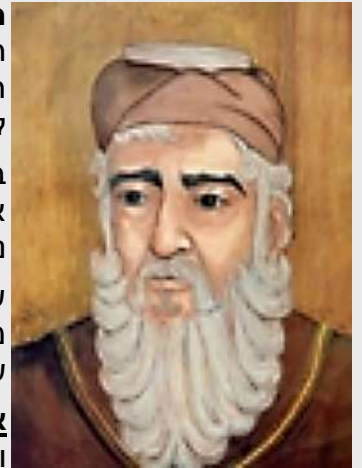

פעם אחת מרן רבינו היה צריך לנסוע לברזיל כדי להתרים נדיבי עם לטובת מוסדותיו הקדושים. כשהחליטו כבר על שבת מסוימת בה יסע הרבי, לגבאים נודע שבשבת זו יעדרו כמה נגידים גדולים מהעיר. הם שאלו את הרבי אם הוא מסכים לדחות את נסיעתו לשבוע הבא, שכן רק אז יחזרו הנגידים לעיר והרבי הסכים. לאחר זמן, התקשר הרבי למקורבו, ואמר לו שנודע לו שבשבת המיועדת לנסיעה, מתקיימת שמחת האויפּורף לאחד ממתפללי בית המדרש, ולכן אינו יכול לנסוע משם. מסיבה זו הוא חוזר לתוכנית הישנה ויסע לברזיל בשבת קודם. הגבאי אמר לרבי, שאי אפשר לעשות כזה דבר, שכן יהיה זה הפסד גדול, והוסיף שהרבי עלול להפסיד בכך 300,000 דולר! לכן כדאי לנסוע בשבת שאחר זה, אך הרבי סירב בנחרצות ואמר: "איך אני יכול לנסוע, והרי יהודי שמתפלל בבית מדרשינו עושה שמחה, הרי זה שמחה שלי. איך אוכל לנסוע אז ולא להשתתף בשמחה!". לא עזרו כל הטענות על הפסד הממון הרב. אכן הרבי הפסיד את הסכום הזה. 18 שנים אחר המקרה אמר אחד במקרה לבעל השמחה, שבגללו הפסיד הרבי \$300,000. הלה תמה עד מאוד: "ממתי הרבי הפסיד בגללי כסף?". הוא סיפר לו את כל הסיפור. היהודי השתומם והתפעל מאוד, שכן הרבי לא אמר אפילו מילה אחת שנשאר להשתתף בשמחתו אף שזה גרם לו הפסד כה גדול, ואפילו לא ציפה לקבל ממנו ברכת 'יישר כח' על כך...

יהודי אחד סיפר שהייתה תקופה בחייו שהיה מסובב ל"ע בחבילות של צרות ויסורים. בתקופה ההיא נכנס אל הקודש פנימה אצל רבינו ופרק את כל אשר על ליבו. הוא בכה בכי תמרורים על סאת צרותיו ויגונו. הרבי האזין בכובד ראש לדבריו, ניחמו עודדו ובירכו ונפרד לשלום והיהודי יצא מחדרו. מספר אותו אדם, שכאשר יצא, הוא היה מאוד שבור, כי היה בטוח שהרבי כשישמע את כל צרותיו ויסוריו רח"ל, יבכה יחד עימו, אך בפועל הרבי רק שמע את דבריו, ועודדו ובירכו, אך לא בכה עימו, והיתה לו כמין הרגשה שהרבי לא הרגיש כל כך את מצבו העגום. למחרת החליט להיכנס אל בנו של הרבי (מלפנים אב"ד וויזשניץ-מונסי, וכעת כ"ק אדמו"ר מויזשניץ-מונסי שליט"א) ותינה בפניו את צערו, שאתמול היה אצל אביו, וסיפר לו את כל צרותיו ויסוריו, והוא מרגיש שהרבי לא השתתף עימו כל כך כמו שציפה, שכן הרבי לא בכה עימו והוא מאוד שבור מזה. מיד כששמע את דבריו, שאל אותו: "זה אתה?!" - היהודי הסתכל עליו בתימהון, הרבי שליט"א המשיך לספר: "היום בבוקר נכנסתי אצל אבי, וראיתי שהוא מאוד עייף ועיניו אדומות מבכי, ושאלתי את אבי: 'מה אירע?'". הוא אמר לי: 'אתמול נכנס אלי אחד עם חבילה של צרות ויסורים איזונים רח"ל. ממש לא יכולתי לישון מרוב צער. נשארתי ער כל הלילה ואמרתי תהלים בשבילי...'.

הסיפורים מעובדים מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד

הרב יאשיהו פינטו זצ"ל הידוע בשם הרי"ף דעין יעקב: נולד בשנת ה'שכ"ה (1565). הוסמך לרבנות בצפת ע"י ר' יעקב אבולעפיה בשנת ה'שע"ז (1617). לאחר פטירת המקובל רבנו חיים ויטאל זצ"ל בשנת ה'ש"פ (1620) התמנה כרבה של דמשק והיה פוסק הלכה בכל קצות הארץ, גדולי הדור קיבלו פסיקותיו והנחילום לדורות. **גאון. מלומד בניסים.**

בשנת ה'שפ"ה (1625) יצא לצפת מתוך כוונה להתיישב בה. אולם זמן קצר, לאחר שהגיע אליה, נפטר בנו יוסף. לאחר מכן חזר לסוריה בארם צובא, שם שימש ברבנות עד יום מותו. נפטר בחודש אדר ה'ת"ח (1648). חי כ-83 שנים.

שם משפחתו במקור היה גאון. משפחה זו יוחסה עד לרב שרירא גאון. מאחר והשם גאון משך אליו צוררים, משום כך העדיפו בני המשפחה להשמיט את השם ולהקרא "פינטו" על שם העיר פינטו שבספרד, ששם התגוררו.

אביו: ר' יוסף פינטו- נשא לאשה למרות גילו המתקדם את אחותו של המקובל ר' חיים ויטאל זצ"ל. **בניו:** ר' יוסף. ר' דניאל. **מרבותיו:** ר' יעקב אבולעפיה.

מספריו: ימאור עיניים- על אגדות עין יעקב **יכסף מזוקק-** על התורה **יכסף נבחר-** על התורה **יכסף צרוף-** פירוש על משלי **ינבחר מכסף-** שאלות ותשובות **יכסף תועפות יכסף נמאס.**

שלוש שנים רצופות שרויה הייתה העיר חאלב ללא גשמים על הארץ. הבעורת הממושכת פגעה בתושבים. האדמה התייבשה והתקשתה עוד יותר. היוקר האמיר והמזון חולק במשורה. "מה יהיה?" נאנחו כולם, "מתי יגיע קץ לבעורת הנוראה? אין ברירה, חייבים לבקש את הרב יאשיהו פינטו שיעתיר עבורנו". תושבי העיר היו בטוחים בצדקתו של הרי"ף, ופנו אליו בבקשה, שיתאמץ בתפילה למען תיוושע כל הקהילה בזכותו. הרב היה עניו מכדי להאמין שרק תפילתו תושיע את הציבור. **על כן הכריז, שעל כל הקהל להתאסף בבית-הכנסת ביום חמישי, וכולם חייבים להתענות ביום זה ולבקש רחמים מאת ה'.**

מיד עם היוודע הדבר, התאספו כל התושבים בבית-הכנסת, וכולם ניצבו בתפילה ובבקשה אל ה' להושיע אותם מהבעורת, כשהם שרויים בתענית. לאחר התפילה עלה הרב על הבימה והחל לשאת את דבריו. דברי מוסר והתעוררות ולשוב אל הקב"ה. **לפתע נשמעו קולות, שלא היו שייכים לתפילה.** קולות השיחה צרמו את אוזניהם של המתפללים שהיו שקועים בדרשתו של הרב. בתחילה ניסו להתעלם מהקולות, וכאשר לא הצליחו, ניסו להשתיק את המשוחחים בלחש משקט, אבל ללא הועיל.

כשהרעש נמשך, החלו לרמוז להם לשתוק, תחילה בשקט, כשהם מצביעים על פיהם ואוזניהם, ואחר בתקיפות רבה יותר. אבל שני המשוחחים היו שקועים בעצמם ולא קלטו את הרמזים. "ששש..." לחשו אחרים בזעם, בהצביעם לעבר מקומו של הרב הנושא את דבריו. היה בכך יותר מרמז ברור, שעל כל הנוכחים לכבד את הרב. לשתוק בשעה שהרב מדבר. **לרגע אחד השתתקו שני הדברנים, אבל לאחר מספר דקות שוב פתחו בוויכוח, בתחילה בלחש, ואחר כך בקול וברוב התלהבות שהפריעו לכל הסביבה.**

סבלנותם של יושבי בית-הכנסת פקעה. להמשיך ולפטט מתוך התעלמות מהרב ומקהל הנוכחים העומד ומתפלל על ירידת גשמים. כאשר נוכחו לדעת, כי נבצר מהם להשתיק את השניים, ניגשו אליהם שני גברתנים מבין המתפללים, תפסו כל אחד מתחת לאצילי ידיו וגררו אותם ללא אומר ודברים אל מחוץ לאולם בית-הכנסת.

הרגשה בלתי נעימה פשטה במקום. עד כדי כך ירדו האנשים, שאינם חלים ואינם מרגישים מאומה, ובשעה שכל באי הבית עושים תשובה ומכים על חטאיהם, הם מדברים זה עם זה מבלי להתחשב בזמן ובמקום? לאיזו דיוטה תחתונה הגיעו בחוסר הכבוד אל גדול בישראל! אולי בגללם לא נתקבל תפילת הציבור כולו? אבל עד מהרה נוכחו לדעת, שהקב"ה לא מאס את תפילתם. הדממה ששררה מעתה בבית-הכנסת הופרה בשנית. הפעם לא ע"י ידי שיחה, אלא על ידי טיפות גשם שלאחר דקות ספורות הפך למטר עז סוחף, שניתך ארצה ושטף את הרחובות. מתוך שבח והלל עלו התושבים על משכבם.

כדרכו בכל לילה, ישב הרב יאשיהו בחדרו ולמד עד אחרי חצות. כאשר עלה על משכבו, כדי להוסיף כוח ליום נוסף של תפילה ולימוד תורה, בחלומו, נראו אליו האנשים, שדיברו בשעת הדרשה בבית-הכנסת. להפתעתו, הודיעו לו, כי עצירת הגשמים התבטלה בזכות אותם האנשים. הדיבורים שלהם בבית-הכנסת לא היו דיבורים בעלמא. היה זה הסכם, שנעשה ביניהם, והוא שהביא לירידת הגשמים.

נפעם ונרגש התעורר הרב משנתו, וכולו תהיה, מה פשר ההסכם שלהם? על אתר שלח את משרתו לקרוא אליו את ראש הקהל. "אני מבקש שוב לאסוף את כל הקהילה בבית-הכנסת, גם אותם שני אנשים שדיברו במהלך הדרשה יבואו", ציווה. למחרת עלה הרב לבימה וביקש, ששני הדברנים יעמדו לידו. רועדים מאימה ניצבו השניים לידו. האם לא הקפיד עליהם הצדיק?

להפתעת הכול, הרב פתח את פיו ואמר: "דעו לכם, רבותי, שהגשם ירד בזכות שני האנשים הללו. כך גילו את אוזני אמש בחלום הלילה", ומיד פנה לשני האנשים והוסיף, "גוזרני עליכם, שתאמרו לכל באי בית-הכנסת, איזה הסכם עשיתם אתמול!". מאחר שהרב עמד על דעתו, נאלצו לספר לכולם מהו ההסכם: "אני גר בחאלב, וחברי מתגורר בכפר", פתח האחד, "אחרי ששמענו בדרשה, שעוון ביטול תורה, הוא שגורם לבעורת, הבנו, שאיננו עושים די למען לימוד התורה, ואיננו תומכים בלומדים ביד רחבה יותר". "רצינו, שגם לנו יהיה חלק בתורת ישראל", המשיך השני. "והחלטנו, שמעתה יהיה בינינו הסכם יששכר-וזבולון. אני אמשך בעבודתי בכפר, אבל את הכנסתי אחלק לשניים. חלק אחד יהיה לי למחיה, והחלק השני אתן לחברי שיתמסר כל כולו לתורה".

"ואחרי מספר שנים", המשיך חברו, "נתחלף. מי שהיה בעיר, יעבור לכפר ויעבוד, ומי שחי בכפר יעזוב את הכפר וייכנס לבית-המדרש ללמוד תורה. התביישנו לספר, שהתלהבותנו להסכם הייתה כה גדולה, עד כי שכחנו היכן אנו נמצאים". הרב קם ממקומו וחיבק את האנשים ואמר: "בזכות ההסכם שנועד להגדיל תורה ולהאדירה, בזכות ההסכם שמונע ביטול תורה, ירדו הגשמים". עין בעין זכו לראות כל הניצבים את מעלת גדולת לימוד התורה.

אם ראשונים כמלאכים-האדמו"ר הרב אורי הכהן יאללעס זצ"ל

האדמו"ר הרב אורי הכהן יאללעס מסאמבור - נולד ב-כ"ד אייר ה'תקצ"ב (1832) בלוב שבגליציה. נקרא על שם רבו של אביו, האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט. משחר ילדותו היה מתמיד עצום וכן התברך, בכישרונות עצומים. כשנעשה בר-מצווה בשנת ה'ת"ר"ה עמד למבחן בפני הגאון ר' יוסף שאול הלוי נתנזון שקיבלו כתלמיד בשיעורי ההלכה והיה לומד 16 שעות מדי יום ביומו. בשנת ה'ת"ר"ח (1848) כשהתנהלו קרבות עזים בעיר לבוב, לדכא את מרד הפולנים נגד שלטון האוסטרים, וקול צחצוחי חרבות נשמע ברחובות העיר, מסר רבינו את נפשו ולא החסיר ללכת יום יום לבית מורו ללמוד את שיעורו הקבוע, בהפטירו כי על לימוד התורה יש למסור הנפש. בגיל 18 הוסמך להוראה. לאחר נישואיו אכל בבית-חותנו. לאחר מספר שנים נפטר חותנו ורבינו סבל מעוני, והיה מדוכה בייסורים. בהמשך הפך להיות מלמד דרדקי לבניו של הרה"ח מרדכי וקסלר (מנגידי העיר קאמרנא).

בין השנים ה'ת"ר"ט-ה'תרי"א (1849-1850) הסתופף בצל הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא זצ"ל. לאחר הסתלקותו הסתופף אצל הרה"ק רבי אברהם ברנדויין מסטרטין. קודם הסתלקות רבו ב-ג' טבת ה'תרכ"ה (1864), הכתירו רבו לרבי ומנהיג אולם לאחר הסתלקות רבו הסתופף בצל הרה"ק רבי אברהם יעקב פרידמן מסאדיגורא, שציווה עליו בשנת ה'תרל"ח (1878) שיעבור לגור בעיר סאמבור ושם ישמש כאדמו"ר ואכן רבינו שימש באדמו"רות במשך ל"ב שנים. **מעולם לא לנה אצלו פרוטה בלילה. גם בעת הדוחק לווה מאחרים ופיזר לצדקה. בעל רוח-הקודש. זכה לגילוי אליהו הנביא. רבים פנו אליו ונושעו.** בשנותיו האחרונות נחלש מאוד ועיניו כהו ונעשה סגי נהור. למרות מצבו, לקח מלמד, שילמד עימו וזכה לסיים את הש"ס בזקנותו לבד עוד שבע פעמים. נפטר בשבת קודש פרשת ויקהל פקודי- שקלים, א' אדר ב' ה'תר"ע (1910). ציונו בסאמבור. חי כ-78 שנים. בנו, רבי יהודה צבי מילא את מקומו.

אביו: המקובל ר' אפרים צבי (מגדולי תלמידי האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט - השרף מסטרליסק). **אמו:** מרת חוה לאה. **אשתו:** מרת שרה יענטא (בת ר' שמשון נטא דומ"צ קאמרנא- נישא בשנת ה'תרי"א). **מרבנותיו:** האדמו"ר ר' שר שלום רוקח מבעלז, האדמו"ר ר' אברהם ברנדויין מסטרטין, האדמו"ר ר' אברהם יעקב פרידמן מסדיגורה, ר' יוסף שאול נתנזון (אב"ד לבוב בעל השואל ומשיב'). **ילדיו:** ר' יהודה צבי (חתן רבי יהודה לייבוש וואלקנפעלד מברזאסטק), ר' שלום מסטרי (אב"ד סטריא בעל השפתי שלום, חתן רבי אליעזר יצחק טייכער מאוליינוב, ובזיוו"ש חתן רבי יעקב יצחק וואהרמאן מזבאריז נכד הדעת קדושים' מבאטשאטש), ר' נחום מחיראב (חתן ר' ישראל שמואל מטאמשוב). **מספריו:** **יאמרות טהורות**- מדברי תורתו • **אור קדוש**- תולדותיו ומעשיו.

לרבינו היה חסיד אחד בשם ר' קאדיש. פעם אחת עלה בדעתו, היות שרבו נוסע לרה"ק מסאדיגורא על כן נכון, שגם הוא יסע שם בשבת, ולא גילה דעתו לשום אדם, וקם ונסע ביום חמישי מביתו. והיות ובדרך לסאדיגורא היה צריך לעבור בעיר סאמבור, נזר שלא לרדת מהעגלה בסאמבור, כדי שאיש לא ידע. לפתע הוא שומע אחד קורא בשמו: ר' קאדיש ר' קאדיש, אולם חשב בדעתו, שמסתמא יש עוד אחד ששמו כשמו, על כן לא שת ליבו לזאת.

לפתע ראה את המשב"ק של רבינו שהכניס ראשו בתוך המרכבה ואמר: "ר' קאדיש הרי קראתי לכם כמה פעמים, ולמה לא עניתם?". וענה לו: "מכיוון שאף אחד אינו יודע, שאני נסעתי, על כן לא עלתה בדעתי שהכוונה עליי", ושאל, "מהיכן ידעת, שאני כאן?". השיב המשמש, שהרבי ציווה לו לקחת צלוחית יין ולמסור לר' קאדיש העובר עכשיו דרך סאמבור בדרכו לסאדיגורא לשבות בשבת קודש, ויתן לו את היין כדי שיעביר לרה"ק מסאדיגורא, ועמד ר' קאדיש משתומם על רוח קודשו הגלוי של רבו מסאמבור.

רבינו סבל מאכזבים גדולים בעיניים, ובא ללמברג להתרפא אצל רופא עיניים מפורסם. הרופא בדק את עיניו ונתן לו תרופות שעזרו לו להחלים. כשביקש לשלם לו, סירב הרופא לקחת כסף, ונימוקו עימו, שאינו מקבל שכר רופא מרבנים. רבינו התרעם על כך, כי אמרו חז"ל (ב"ק פח.) "אִסְיָא דְמַגְן בְּמַגְן - מִגַּן שְׂוִי (רופא של חנים- שווה חנים. כלומר, דבר שניתן בחנים, לא שווה כלום), ובסירובו של הרופא הוא מבטל את האמון בו. משעמד הרופא בסירובו, פנה אליו רבינו ואמר לו: "**אם תסכים להצעת, דע לך, שביום פטירתי אשא אותך על שכמי אל שער גן עדן, ותיצל מדינה של גיהנום.**" הרופא שהיה מקטני אמונה לא שם לב לדבריו, ובחיוך קל נענה להצעתו. והנה קרה דבר, שהפתיע את כל אנשי למברג, **באותו יום ובאותה שעה שנפטר רבינו- מת גם הרופא וקברו את שניהם ביום אחד.** מאורע זה היה לשיחה ימים רבים ודמותו של רבינו התקדשה בעיני הציבור ושימשה כסמל של איש קדוש וטהור עושה פלאות.

בעיר מיישנע שבגליציה המערבית היה יהודי בשם הרה"ח ר' חיים שאול האלצער ע"ה, ואחד מבניו היה כבר בן שלוש שנים, ועדיין לא פתח פיו לדבר. הוריו היו מודאגים, והאב ר' חיים שאול הזכיר את הבן בפני הצדיק רבי אורי מסאמבור זי"ע, הרבי הרגיעו בהבטחה שעוד מעט והילד יתחיל לדבר, וכן היה שכעבור יומיים בלבד התחיל הילד להראות סימני דיבור, עד שהתפתח ודיבר כאחד הילדים.

פעם אחת נסע אליו חסיד מאחת העיירות ובידו קוויטל ארוך שהביא בשליחותם של כל בני העיירה, עם כל שמותיהם ובקשותיהם. בהגיע הקוויטל ליד רבינו סילקה לצדדין ואמר: "הבאת לי פתק מבר מינ". **בדקו ומצאו, שאכן כך היה שאותו אדם מהעיירה נפטר בינתיים.**

האדמו"ר הרב ברוך הלברשטאם מגארליץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ט (1829) ברודניק (בנו החמישי של אביו). נקרא על שם הגה"ק רבי ברוך פרנקל זי"ע הידוע ע"ש ספרו ה'ברוך טעם' (אבי אמו), שנשתלק כשנה קודם לידתו. כבר בעודו צעיר לימים נתפרסם בחכמתו ובצדקתו. בשנת ה'תרמ"ג (1882) עלה על כס הרבנות ברודניק, ושמו יצא ברבים כגאון וצדיק מובהק, מקים עולה של תורה. בשנת ה'תר"נ (1889), שנה לאחר פטירת דודו (ר' שמואל טייטלבוים), חזר לכהן בגורליץ (כאשר את מקומו ברודניק מילא בנו הגה"ק רבי צבי הירש).

גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ענוותן. הסתיר את מדרגותיו ובהצנע מעשיו המופלאים. סגפן. האדמו"ר הראשון מגורליץ. במשך שלושים שנה לא בא לפיו טעם בשר! העיד עליו אביו, כי יש לו נשמה, שלא היתה בעולם הזה ארבע מאות שנה, והוא כולו אמת. וכן העיד פעם הרה"ק מקאלאשיץ זצ"ל, כי כל שיחותיו של הרב מגארליץ היו ברוח הקודש. (מבאר הצדיקים, דברי חנה ח"ב). וכן אמר עליו הגאון ר' יהושע מבעלז, כי שלישי מהעולם עומד עליו וקראו בשם 'חכם העולם'. ידע את זמן פטירתו מן העולם. נפטר ב-א' אדר ה'תרס"ו (1906). ציונו במעלה ההר בגורליץ, שכן ביקש הרב להגן על כל יושבי העיר מלמטה. חי כ-77 שנים.

אביו: האדמו"ר הרב חיים מצאנז (בעל ה'דברי חיים'). **אמו:** מרת רחל פייגא (בת ר' ברוך תאומים-פרנקל, ה'ברוך טעם'). **אשתו:** מרת פסיל (זיווג ראשון- בתו ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים בעל ה"יטב לב" מסיגט), מרת לאה (זיווג שני- בת ר' שמואל שפירא מלאנצהוט בנו של ה'בני יששכר' זי"ע). **מרבתינו:** אביו, ר' חיים. **בנינו:** ר' משה מבארדיוב, ר' צבי הירש מרודניק, ר' שלום מניסקא, ר' אלישע מגורליץ, ר' סיני מז'מיגרד.

בנותינו: מרת חנה (נישאה לר' משה יהודה לייב שפירא מסטריז'וב), מרת יוכבד רבקה (נישאה לר' אריה לייבוש טייטלבוים מקרטשוב, נינו של ה"אריה דבי עילאי), מרת רייזיל (נישאה לר' משה אייכנשטיין- מזידיטשוב בנו של רבי סנדר ליפא האדמו"ר מזידיטשוב, ובשנית נישאה לר' פנחס חודורוב מזביא נכדו של רבי חיים הגר מקוסוב ובשלישית נישאה לר' יהודה אריה לייב אלטר ה"שפת אמת" הידוע כאדמו"ר מגור). **מספרינו:** **ידברי ברוך-ברוך שאמר-** ערך ר' ליפא זילברמן.

● יפר החסיד הישיש ר' מוטל ה ציטרונבוים ז"ל, יליד העיר יאסלא, שזכור לו מאורע מעניין מימי ילדותו, כאשר רבי מאנדל בארון זצ"ל מיאסלא נתקף במחלה מסוכנת והיה מרותק למיטתו ימים רבים והגיע עד לשערי מוות ל"ע.

יום אחד בא לבקרו דודו הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זי"ע, ויהי בצאתו מעל פניו, וכבר עמד בחוץ לעלות אל המרכבה שהסיעה אותו, באה במרוצה אשתו של החולה, היא הדודה פרימיטל ע"ה (בתו של הרב מיאסלא), והפצירה בו בבכיות שיפעל רפ"ש לרבי מאנדל. נענה הצדיק ואמר לה בלשון זו: "אל תדאגי פרימיטל, הוא יתרפא מחולי זה, ותבוא לו הרפואה על ידי שועל...". סתם ולא פירש כוונתו.

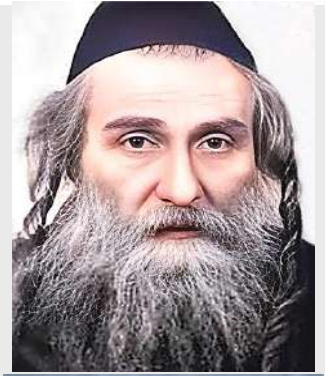
והנה אירע לימים לא רבים, שמישהו פתח את דלת הבית, ובאותו רגע ראו כולם, שנמלט החוצה בעל חיים שזינק מתחת למיטת החולה - ויהי לפלא! (המספר ר' מוטל'ה למד אז בחידר לתשב"ר, שנמצא סמוך למעונו של ר' מאנדל, והילדים בראותם את השועל בורח פתחו במרדף אחריו, גם הוא עצמו רץ עמהם וראה במו עיניו את השועל, שצבעו היה צהוב), מאותה שעה ואילך הוטב מצבו של רבי מאנדל והתאושש לאיטו.

רבינו אמר על עצמו שהוא "מבין" דהיינו, שמכיר פנימיות האדם אם תוכו כברו בהבטתו עליו. ומסופר שבהיותו סמוך לשולחן חותנו (הגאון ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים) שבת שם אדם שפלפל עם חותנו רבות בדברי תורה, כשראה חותנו את חילו הגדול בתורה העריכו כאדם המעלה והראה לו אותות קירבה, אבל רבינו החזיר את פניו מאותו אדם, ואף לא נתן לו שלום.

כשהוכיחו חותנו על כך, השיב לו שהאיש אינו מוצא חן בעיניו, ביום ראשון שלח חותנו אברכים מחסידיו לאסוף כספים עבור האורח החשוב, אך רבינו יצא אחריהם ומנע מהם מלמלא אחר הוראת חותנו, **כשנע משם האיש והגיע לצאנז עקבו אחריו, ומצאו, כי הוא משומד ולוכד נפשות ברשתו.**

מעשה שהיה אצל הרה"ק מגארליץ שנכנסו אצלו שני בחורים, אחד מהם היה ירא שמים ואילו רעהו היה ל"ע בור וריקא. הבחור השני רצה לנסות את רבינו האם יש לו רוח-הקודש וסיפר לחברו הראשון בטרם נכנסו לקודש פנימה שהוא עשה איזה חטא גדול והתערב עמו שהרה"ק לא ירגיש בחטא. לאחר מכן נכנסו שניהם, וכשהבחור הירא שמים הושיט ידו להרה"ק קיבל אותו בסבר פנים יפות וכו', ואילו כשהבחור השני הושיט את ידו, צעק הרה"ק מגארליץ עליו: "**מחוצף. האיך אתה מעיז פנים להקב"ה וכו'.**" ואז נוכחו הכל לדעת, כי הרה"ק מגארליץ זי"ע ראה הכל ברוח קדשו.

האדמו"ר הרב ישראל אלטר זצ"ל מגור ה'בית ישראל'- נולד ב-כ"ד בתשרי ה'תרמ"א (1894) בפולין כבן השלישי של אביו. עד גיל עשר למד עם סבו ה'שפת אמת' ונודע כעילוי. לאחר נישואיו בגיל שלוש עשרה התיישב בוורשה. בזמן השואה ברח עם אביו מפולין לארץ ישראל, אבל כל בני משפחתו הקרובה: אשתו וילדיו הי"ד נרצחו בידי הנאצים כמו רוב החסידים שהתגוררו בפולין. בהוראת אביו שביקש ממנו לסייע לו, הנהיג כבר בחיי אביו קבוצות אברכים 'בני עלייה' מחסידי גור ומסר להם הנהגות והוראות. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תש"ח (1948) מונה למלא את מקומו באדמו"רות. שימש כאדמו"ר הרביעי בשושלת אדמו"רי גור. אסף סביבו את חסידי גור שהתגוררו בישראל מלפני מלחמת העולם ואת ניצולי השואה. פעל לקרב את אלו שהם או הוריהם עזבו את החסידות.

שיקם את החסידות. הגדיל את כוחה ועיצב את דרכה. אישיותו זכתה להערצה של רבים. צעירים רבים ממגזרים שונים נסחפו אחריו והפכו לחסידיו הנלהבים. רבים פנו אליו כדי לקבל עצה, הדרכה, עידוד וחיוזוק. סבלנותו היתה מופלאה בפרט לפליטי השואה שלהם שימש כאב ואם. שימש גם בתפקיד של יו"ר מועצת גדולי התורה. השפיע רבות על התנהלותה ודרכה של תנועת אגודת ישראל. יזם, סייע ועודד את הקמתן מחדש של חצרות אדמו"רים מכל הקהילות החסידיות שנכחדו בשנות המלחמה. רבים מבחורי ישיבות מהמגזר הליטאי והמגזר הדתי לאומי הגיעו לצפות מתוך סקרנות בעת שערך את הטיש והפכו לחסידים נלהבים. בשנותיו הראשונות בארץ למד קבלה עם רבה של שכונת 'שערי חסד' וישיבת 'מרכז הרב', הרב יעקב משה חרל"פ. העיד על עצמו שעד גיל עשרים סיים את הש"ס חמש פעמים. לעתים הביע את שביעות רצונו ואמר שהוא רואה את השראת השכינה על פני הילדים. בעל רוח-הקודש. נפטר ב-ב' אדר ה'תשל"ז (1977). חי כ-83 שנים. ציונו במערת גור בהר-הזיתים ירושלים. בהלווייתו היו כ-90,000 בני אדם. אחיו, ר' שמחה בונים ה'לב שמחה' הוכתר כאדמו"ר. לזכרו נוסדו ישיבות רבות. באשדוד ישיבה קטנה לצד ישיבה גדולה בשם 'בית ישראל'. בבני ברק ישיבת 'מאור ישראל'. בירושלים ישיבת 'פאר ישראל'. בראשון לציון 'מזר ישראל' וכן כוללים הנושאים את שמו לצד גמ"ח 'עזר נישואין' על שמו.

אביו: האדמו"ר ר' אברהם מרדכי (מח"ס 'אמרי אמת'). **מרבותיו:** אביו, ה'אמרי אמת'. סבו, האדמו"ר ר' יהודה אריה לייב (ה'שפת אמת'), הרב יעקב משה חרל"פ. **נשותיו:** מרת חיה שרה (זיווג ראשון- בת ר' יעקב מאיר בידרמן. התחתן בשנת ה'תר"ע כשהיה בן 13), מרת פרל שרלוטה (זיווג שני- בת דוד וידינפלד). **ילדיו (זיווג ראשון):** ר' יהודה אריה לייב הי"ד (נרצח עם אמו בשואה), מרת רבקה יוכבד הי"ד (נישאה לר' אהרון רפפורט מביליץ. נרצחו בשואה). **ילדיו (זיווג שני):** אין. **מספריו:** **בית ישראל- על התורה • בית ישראל ליקוטים- מדברי תורתו.**

פעם רבינו התבטא על עצמו ואמר: "העולם חושב שאני מעשן בגלל תאוה. בגיל שמונה עשרה כבר שברתי את כל מידותי". הרבנית סיפרה שהרבי התנה איתה בחתונה שלעולם לא תחליף את התפריט בארוחותיו. במשך עשרות שנים הגישו לו בדיוק את אותם מאכלים מדי יום ביומו! (מאצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

הרה"ח רבי יעקב קורנפלד ז"ל סיפר על רבינו שעוד בפולין זכה שהצדיק הושיע אותו בדרך פלא ומעשה שהיה- כך היה: ר' יעקב התעסק למחייתו בפולין שלפני המלחמה בסחר הברזל. יום אחד סוחר שלא הכיר הציע לו לקנות כמות גדולה של ברזל במחיר זול במיוחד. ר' יעקב התפתה לרכוש את הסחורה. הוא קבע איתו מקום ושעה שבו יפגשו ושם ישלם לו את כל הכסף במזומן. באותו יום ר' יעקב יצא מחנותו מוקדם כדי להבטיח את הסחורה לעצמו. הכסף היה בכיסו והוא רץ שמח למקום המפגש כדי לזכות בסחורה במחיר מוזל. לפתע רבינו שהיה אז אברך צעיר לימים פגש בו. הרבי שאל אותו להיכן הוא ממנה.

רבינו התחיל לדבר איתו על דברים של מה בכך. ר' יעקב היה צריך להשיב לרבינו על שאלותיו מפני הכבוד כאשר הוא כל הזמן מבט בשעון ורואה כיצד הזמן חולף והוא ממנה לקנות את המציאה. לאחר דקות ממושכות רבינו הביט בשעון ואמר: "כעת אתה יכול ללכת". ר' יעקב רץ למקום המפגש כדי לפגוש באותו סוחר. כשהגיע למקום המיועד חשכו עיניו. הסוחר היה אזוק בידי המשטרה. התברר שהסחורה היתה גנובה ואם היה לוקח ממנו את הסחורה גם הוא היה נתפס ונחשד בעוון הגניבה. במקרה הטוב היה יוצא לחופשי ללא הסחורה וללא המעות ששילם עבורה. (מעובד מתוך דברי הגה"ח רבי יעקב מאיר אלטר שליט"א, בנו בכורו של האדמו"ר הרה"ק בעל היפני מנחם מגור זי"ע, מאצרותיו של הרה"ח ר' משה חיים מרגליות הי"ו)

ום אחד המשגיח של ישיבת טשעבין ר' מרדכי רימר החזיר את ילדו מהחיידר וראה את הרבי יוצא מסמטה במאה שערים. מעשה זה חזר על עצמו במשך כמה ימים באותה שעה. המשגיח ביקש מבנו ר' בנימין שיראה לאיזה דלת הרבי נכנס וכך יבדוק מה הרבי עושה שם. אחרי שהרב יצא, המשגיח נכנס לדירה קטנה וראה תימני זקן אוכל פלאפל. הוא שאל אותו: "מה הרבי עושה אצלך כל יום?". הזקן ענה: "אני אלמן ואין לי רגל ל"ע. מאז שאשתי נפטרה בכל יום הוא מביא לאכול. אני אפילו לא יודע מי הוא". (הרה"ח ר' יצחק ביבלה)

שני אנשי עסקים שאלו פעם את פיו אודות שותפות שהציעו להם בנוגע לעסקה של קניית תנורים. הרבי השיב: "כן, העסקה כדאית. יהיה שלג גדול וכל התנורים ימכרו!". מדברי רבינו לא נפל דבר. לאחר תקופה קצרה שלג כבד ירד וכל התנורים נמכרו. (הרב שמואל מרדכי מינץ ז"ל, מאצרותיו של הרה"ח ר' ישראל פנחס טירנואר הי"ו)

הרב הגאון רבי לוי הכהן רבינוביץ רפפורט זצ"ל- נולד בצפת ב-כ"ד תמוז ה'תר"פ (1920). משפחתו מיוחסת לש"ך (אולם אחד מאבות המשפחה החליף את שם המשפחה לרבינוביץ בגלל גזרת הגיוס ברוסיה שמשפחה שבה יותר מכן אחד, יתגייס הבן השני לצבא. וביקש הלה לבל ידעו ששייך לאותה משפחה). בעודו צעיר התגלו בו מעלות נפלאות, התמדה עצומה וכישרונות ברוכים. לפני גיל תשע כבר התייתם מאימו ואביו ל"ע והוכנס לבית-היתומים 'דיסקין'. בהמשך למד בישיבת 'תורה ויראה'. גדולי הדור שעבר הגדירו אותו כ'חפץ חיים' של דורנו. הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך שאל אותו בהלכות יורה-דעת וכן העיד עליו הגרי"ש אלישיב: "**הגדלות של ר' לוי אינה דווקא בגאונותו המופלגת אלא גם בכך שמעולם לא דיבר לשון הרע!**".

אחר נישואיו התגורר בדירת חדר בשכונת התימנים, כשאפילו ריהוט מינימלי כמעט לא היה להם ובכל זאת המשיך לעסוק בתורה בהתמדה גדולה. מספר חודשים לאחר נישואיו, קיבל סמיכה להוראה מהרה"ג ר' זליג ראובן בנגיס (אב"ד העדה החרדית) ומהרה"ג ר' שמשון אהרון פולונסקי מטפליק. כאשר לפעמים היו מריבות בין ילדיו, כפי שמצוי לעיתים שילדים או אחים רבים, הייתה לו מכך עוגמת נפש מרובה, ולא היה יכול להירדם בלילה, עד שהיו מתפייסים... רבינו לא רצה להשתמש בכתרה של תורה ועל אף שקיבל הצעות רבנות במשך השנים- לא הסכים להתמנות כרב אלא הגה בתורה כל הזמן מתוך דוחק עד שבליט ברירה קיבל על עצמו את משרת מלמד תשב"ר בת"ת 'תורה ויראה', ובערב למד בכולל של האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזווהיל.

כשגדלה המשפחה, עבר עם ששת ילדיו לגור בבתי נייטין בדירת חדר וחצי וכשנולד תינוק הניחו אותו בסלסלת קש מרופדת (לא היה מקום לעריסה על הרצפה). באותה תקופה נפטרו לו שלושה ילדים ר"ל, והוא קיבל דין שמים באהבה. **ענוותן מופלא. מתמיד עצום. ניצל כל רגע ללימוד התורה הקדושה.** כאשר התבקש לבית עולמו המו"צ הגאון ר' שלום אייזן זצ"ל, רצו למנות את רבינו כמו"צ בבתי נייטין והחתימו את כל השכנים, רבינו התנגד לכך בכל תוקף ואמר שאם יכתבו שהוא נהיה למו"צ - הוא יכתוב הכחשה... במשך 32 שנים שימש בתפקידו כמלמד והעיד שמתוך כל אותם ילדים שלימד, אף תלמיד לא התקלקל (שפך שיח בתפילות רבות ובדמעות להצלחת תלמידיו). נפטר בזמן רעואו דרעווין בשבת פרשת תרומה- ב' אדר ה'תשע"ה (2015). חי כ-95 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: הגה"צ ר' גמליאל (כיהן כראש ישיבת 'קישנוב', גאון עצום בנגלה ובנסתר. תלמידיו העידו שלא היה ש"ך שלא זכר בע"פ). **אמו:** הרבנית אסתר מירל. **זוגתו:** הרבנית מיכלא איטא (בת ר' יחיאל מאיר זילבר, מחברה קדישא חסידים), ובזיווג שני, הרבנית הניה רבינוביץ (נכדת אחותו, בת ר' דוד בטלמן). **מרבתי:** ר' ישראל לב, ר' חיים יוסף קרויזר, ר' מרדכי יהושע קרויזר, ר' הירש קופשיץ, ר' אליהו זלוטניק (חבר בד"ץ 'העדה החרדית'), ר' אהרן קצינלנבויגן, ר' חנוך העניך פאדווא. **מתלמידיו:** ר' חיים לוצקין, ר' שמעון אליהו קרישבסקי, ר' יחיאל זילברברג, ר' יוסף משה סופר, ר' מנחם מאניש דייטש, ר' סנדר קרויס, ר' ידידיה ברנדסדורפר, ר' יעקב בלוי (חבר הבד"צ). **בניו:** הגה"צ ר' גמליאל (ראש ישיבת 'שער השמים'), הגה"צ ר' אלחנן יעקב דוד (מח"ס 'מועדי קדש' ו-'עקבי דוד' ושא"ס). **חתניו:** הרה"ג ר' שמעון יוסף זלצמן (נשיא מוסדות חורב), המקובל ר' שלמה מן (מח"ס 'וזאת התורה' ו'טוב להודות'), הרה"ג ר' חיים לייב ויינשטיין (מחשובי לומדי שער השמים), הרה"ג ר' אברהם עקשטיין (מחשובי חסידי ברסלב), הרה"ג ר' שמואל שמחה הכהן רוזנפלד (ראש כולל שבת בבית ה'). הרה"ג ר' נפתלי גולמוב (מחברה קדישא פרושים). **מספריו:** **מעדני השלחן- על שו"ע י"ד שו"ת מעדני מלכים- ביאורים על פסקיו במעדני השולחן.** וללוי אמר ועוד.

להלן סיפורים שהעביר לנו הגאון ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מהחומר שכתב אביו, הגאון ר' אלחנן שליט"א לזיכוי רבבות אלפי ישראל: מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל העריצו ביותר. כאשר הוציא את הספר הראשון רצה רבינו להביאו למרן הגרי"ש אלישיב. בנו שאל את הג"ר משה אלישיב, איך נכנסים לאביו, והלה השיב שמביאים קודם את הספר, ואחרי כמה שבועות נכנסים.

יומיים לפני המועד שנקבע להיכנס להגרי"ש אלישיב, התקשרו לדחות את הביקור בשבועיים. רבינו רצה לדעת את סיבת הדבר ולכן הלך בנו, הגאון ר' אלחנן לשאול. התברר כי הגרי"ש אלישיב נתן לו עשר דקות לדבר איתו. אבל אחרי שעייין בספר אמר **שעם ת"ח גדול כזה, צריך לדבר חצי שעה** ולכן דחה את זה לעוד שבועיים, כדי שיהיה לו זמן... בנו היה עימו כשנכנס אצל מרן הגרי"ש ושמע שהגרי"ש אמר לרבינו: "אני לא מבין מהיכן יש לכם ידיעה בכל כך הרבה אחרונים, איך הגעתם לזה?", כמובן שרבינו בענוותנותו לא ענה.

הרה"צ דוד בטלמן זצ"ל (בן אחותו) נפטר בגיל 31 והשאיר שבעה יתומים. (היה חמיו בזיווג שני). רבינו טיפל בהם כמו ילדיו. **לאחד מהילדים היה צריך לספר שלושה סיפורים כדי שיאכל. אם היה זה סיפור שכבר שמע- לא רצה לאכול,** רבינו היה צריך להכין כל יום שלושה סיפורים חדשים ולא התחמק ממטלה זו, **העיקר שהילד היתום יאכל...**

יפר הג"ר מיכל הומינר שליט"א: "לפני שנים רבות הגיע אליי יהודי מחו"ל ואמר לי שהוא רוצה להכיר את אנשי ירושלים ובנוסף גם את מחבר הספר 'מעדני השלחן'. היה זה בערב שבת אחה"צ, רבינו ורעייתו עסקו אז בניקוי החצר לכבוד שבת". ר' מיכל לקח את היהודי מחו"ל החוצה ואמר לו: "בוא תביט, הנה, המ'עדני השלחן'. אותו יהודי היה בהלם: "הייתי בטוח שהיהודי הזה סגור ומסוגר ואין לו זמן לדבר והנה הוא עוזר לאשתו לנקות את החצר".

הגאון רבי יעקב יחזקיהו גרינוולד זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ב (1882) בעיירה צ'רנה. אביו שקד לחנכו מגיל צעיר. כשהיה כבן שש נלווה אל אביו בעת נסיעתו נסיעתו אל האדמו"רים ה'דברי יחזקאל' משינאווא והרה"ק מרן מהר"י מבעלזא ושאר צדיקי דורו. רבינו חלה במחלת עור קשה שסבל בגללן יסורים קשים שלא עזב אותו עד סוף ימיו. שמו התפרסם כעילוי מופלג ומושלם במעלות ובמידות. גם לאחר נישואיו היה עני מרוד. העמיד תלמידים רבים. היו ימים, שגופו החלוש היה בסכנה, מחלה קיננה בו והרופאים אסרו עליו מאמץ כלשהו, אבל הוא לא חדל מלהשמיע את שיעוריו לתלמידי ישיבתו גם בימים שהיה מרותק למטיתו ואפילו יום אחד. תלמידיו מסבבים אותו כחומה ושומעים תורה מפיו.

לאחר נישואיו התמנה לרבה של הקהילה החרדית בפאפא שבהונגריה ושימש כראש ישיבה. בשנת ה'תרס"ה (1905) התמנה כמרא דאתרא בלייקוב (עיר בסלובקיה). בשנת ה'תרע"ב (1912) כשהיה כבן שלושים התמנה כרבה של צהלים (שהייתה אחת מ'שבע קהילות' המפורסמות בחבל בורגנלאנד) במקום דודו ר' אליעזר דוד גרינוולד (ה'קרן לדוד') שעבר לכהן כרבה של אויבר-וישובה. בשנת ה'תרפ"ד (1924) עבר לכהן כרבה של הוניאד (שהייתה מהקהילות החשובות ביותר בחבל טראנסילוניה). כשהיג לשם ייסד ישיבה ועמד בראשה. בשנת ה'תרפ"ח (1928) התמנה כרבה של קהילת 'עדת ישראל' בפאפא ועמד בראש ישיבה גדולה שהייתה מהגדולות והחשובות בהונגריה. מעולם לא איחר לשיעוריו. למרות מחלתו לא החסיר משיעורו. פעם אחת, כאשר סבל יסורים נוראים ממחלתו, הופיע לשיעור עטוף בסדין רטוב, כי לא רצה לוותר על שיעורו. **רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן מופלא. בעל רוח-הקודש. בעל אהבת ישראל מופלאה.** צרות ישראל נגעו בעומק ליבו, מגיא ההריגה בפולין הגיעו בכל יום בשורות אימים על עם ה' כי נפלו בחרב. גופו הטהור לא יכל להחזיק מעמד בסבלות אחינו. נפטר בשבת קודש פרשת תרומה ב' באדר ה'תש"א (1941), חי כ-59 שנים. ציונו בפאפא.

סבו: ר' עמרם. **אביו:** ר' משה (אבד"ק חוסט ומח"ס 'ערוגות הבושם'). **אמו:** מרת זיסל (בת ר' אברהם גשטעטנר מצ'רנה). **מרבתי:** אביו, ר' משה (רבינו היה תלמידו המובהק). **אשתו:** מרת שרה רבקה (בת דודו ר' ישראל מנחם ברוין אב"ד ברזוויטץ. נישא בשנת ה'תר"ס 1900). **ילדיו:** האדמו"ר ר' יוסף (בעל 'יוחי יוסף', ממלא מקום אביו). **חתני:** ר' ישראל אפרים פישל לנדוי, ר' אפרים פישל סופר (אב"ד טמשוואר ורב קהילת פאפא בירושלים), ר' דוד מושקוביץ (רבה של באניהד), ר' משה לייב כץ (בן ר' אשר אנשיל רבה של סרדהלי). **מתלמידי:** ר' יעקב יצחק ניימן (רב קהילת בעלז במונטריאול), ר' יצחק שלמה אונגר (ר"י חוג חתם סופר), ר' שלמה לורניץ **מספריו:** **ויגד יעקב** - על התורה **ישו"ת משפטיך ליעקב יזכות אבות** - על מסכת אבות **יאגודת אזוב** - על הגדת פסח **ברכה ותהילה** - על תהילים.

הרה"ח ר' ישראל מייזנער ז"ל היה מתלמידי רבינו. כשהגיע זמנו להתייצב בצבא והוא נער בריא וחסון. הוא לא ידע מה לעשות, איך להשתחרר ולהינצל מידם, הוא הגיע לרבינו וביקש את ברכתו לישועה והצלחה. הצדיק איחל לו שיעלה בידו להינצל מהגיוס, אבל עדיין לא נחה דעתו מברכת הרבי. הוא ביקש ודרש הבטחה מפורשת מפי הרבי, שלא ישלח לצבא ולא יעבור עליו כל דבר, אלא נקי יהיה לביתו.

רבינו קרא לגה"צ ר' יצחק שלמה אונגאר ולחש באזניו לסור לבית קרובת משפחתו התופרת תכריכי מתיים ולהביא מביתה פיסת בד תכריכים מן השאריות אשר ברשותה. הלה הלך לביתה והביא לרבינו את פיסת התכריכים. הצדיק הסתגר עם הבחור בחדר קודשו, ושהה עימו שם ביחידות במשך זמן מסוים, למחרת כשהלה התייצב לפני ועדת הגיוס **פרח כל גופו אבעבועות אדומות, פצע וחבורה ומכה טריה מכף רגלו ועד ראשו.** מיד שיחררו אותו כי אין אדם חולה מתייצב למלחמה.

הבחור חזר לבית רבינו, כשהוא מלא מאות פצעים ושוב נתייחד עמו הצדיק למשך זמן מסוים בחדר קדשו כשהוא סגור, ובצאתו מן הקודש - **שב כבשרו והוא בריא לחלוטין, עד שלא היה ניכר בו כלל אף לא רושם קל שבקלים מאותן אבעבועות.** ביקשו הכל, לדעת מה היה לו, בבואו ובצאתו וכיצד הרבי ריפאו, אלא שרבינו הזהירו, לבל יספר דבר וחצי דבר באזני איש, מכל אשר ראו עיניו ומכל אשר עבר עליו בתוכני החדר עת נסגרו בו, אלא שר' יצחק שלמה אונגאר השליח בדבר "בד-התכריכים" ידע ידע, שיש קשר בין הדברים, ושומר את הדברים בלבו לעת מצוא. בחלוף השנים, לאחר שרבינו נסתלק לשמי רום, פנה הגה"צ ר' יצחק שלמה אונגאר לר' ישראל מייזנער ואמר לו: "עתה אחר שנשמת רבינו צרורה בצרור החיים ושוכן הוא בעולם שכולו טוב, יואיל לגלות את אזניי, מכל אשר עשה עימו רבינו". סיפר לו ר' ישראל: "רבינו נטל את אותה פיסת בד התכריכים שהבאת וכרכה סביב אצבעותיו והעבירה על כל בשר גופי, למחרת בהתייצבות, לפני אנשי הצבא היה לי את אשר היה, ושלחוני לחופשי לביתי, כשבאתי אל הרבי בשנית, שוב עשה לי כבראשונה, ועבר עם אותה מטלית בד על כל גופי כאשר בתחילה, והנה הפלא ופלא, כל הנגעים, והפצעים נעלמו וכאילו מעולם לא היו". (הגה"צ ר' יצחק שלמה אונגאר זצ"ל אב"ד חוג ח"ס ב"ב מובא בספר 'רשומים בשמך' עמ' שג)

○ יפר הגה"צ ר' יעקב יצחק ניימן זצ"ל אב"ד בעלזא מאנטריאל: **כשהייתי בחור צעיר שמעתי מהבחורים המבוגרים, שאם מניחים את היד על גבי המזוזה שבדלת החדר, שרבינו ישן בו, מיד הוא מתעורר.** פעם אחת נחפזתי לנסוע וכ"ק רבינו ישן בחדר הספרים (הדלת הייתה מזכוכית ונתאפשר לראות מה נעשה בתוך החדר), **ילדות הייתה בי ושמתי ידי על המזוזה והתעורר הצדיק.** נפרדתי לשלום, ורבינו זף בי בחיבה באמרו: "תעשה מצוות אחרות ואל תהדר אחר מצווה כזאת לעורר את רבך משנתו"...

המקובל רבי מרדכי יפה זצ"ל המכונה '**בעל הלבושים**' (על שם ספרו) - נולד בפראג בשנת ה'רצ (1530). משפחתו מיוחסת לרש"י הקדוש. גאון בנגלה ובנסתר. בתחילה למד תורה בלובלין ובקרקוב. לאחר נישואיו חזר לפראג ושם שימש כראש ישיבה עד שנת ה'שכ"א (1561), אז יצא בראש הגולים מבתיהם בגזרת הקיסר פרדינאנד, הלך לאיטליה והתגורר כעשר שנים בוונציה. בשנת ה'של"ב (1572) נקרא להיות רב בהוראדנה שבפולין (מילא את מקומו של ר' נתן שפירא). בשנת ה'שמ"ח (1588) נבחר לאב"ד בלובלין, הודות להשתדלותו הצטרפה ליטא לוועד ארבע ארצות. משם התקבל כאב"ד לקרמניץ. בשנת ה'שנ"ב (1592) חזר לפראג היה רב בפראג, ומשנת ה'שנ"ט (1599) ועד פטירתו שימש כאב"ד הגליל בפוזנא. כל ימיו עסק בצרכי הציבור וענייני הדת. כל גדולי התורה התייחסו אליו בכבוד ובהערצה וקיבלו את דעתו. **מרבית זמנו עסק בלימוד תורת הנגלה והנסתר**. נפטר בפוזנא ב-ג' אדר ב' ה'שע"ב (1612). חי כ-82 שנים.

אביו: ר' אברהם יפה (רבה של בוהמיה). **מרביתו:** ר' שלמה לוריא (המהרש"ל), ר' משה איסרליש (הרמ"א) (רבותיו בנגלה), ור' מתתיהו דלקרוט (רבו בקבלה). **מתלמידיו:** ר' יששכר איילנבורג (מח"ס 'באר שבע'), ר' יעקב קופלמן (מח"ס 'אוהל יעקב'). **אשתו:** מרת פלקה חנה יפה זינגר. **ילדיו:** ר' אריה ליב, ר' פרץ. מרת וולקה (נישאה לר' שמואל וואל), מרת ביילא (נישאה לר' יחיאל מיכל הלוי אפשטיין), מרת שרה (נישאה לר' בנימין וולף גונזבורג), ר' ישי, ר' יצחק, ר' משה, ר' צבי הירש. **מספריו:** **ילבוש פינת יקרות ילבוש אדר היקר ילבוש אבן היקרה ילבוש האורה ילבוש הבוץ והארגמן ילבוש החור ילבוש התכלת ילבוש עטרת זהב ילבוש עיר שושן ילבוש שמחה**.

בספר 'דרך החיים' מובא מעשה בגאון ר' מרדכי יפה שהיה אב"ד וראש מתיבתא בקהילה קטנה, וה' הרים כיסאו ויעל במעלות החכמה בנגלה ובנסתר, ובאו אצלו שלוחים מעיירת פוזנא לקבלו עליהם לאב"ד ור"מ, וכאשר הביאו לו כתב הרבנות, אמר להם: "לא אוכל לילך עימכם תכף, עד שמקודם אני צריך לילך ולנסוע למדינת אטליה לויניציה אצל חכמי הספרדים, שבקייאם בחוכמת העיבור שאני חסר ממנה, וללמוד מהם חכמה זאת, יען אין שום אדם במדינות הללו ללמוד ממנו". ונסע תכף הגאון והלך אצל החכם ר' אבוהב הספרדי, והיה אצלו כשלושה חודשים ולמד ממנו כל החכמה הזאת בשלמותה, כמובא בספר "ילבוש אדר יקר".

באחד הימים בבית הרב אבוהב, היה שם תינוק בן ר' אבוהב, ואכל פרי ובירך "בורא פרי העץ" בקול רם. כל העומדים ענו 'אמן' על ברכת התינוק, ור' מרדכי שהיה טרוד בתלמודו שלא במתכוון לא ענה אמן. החכם ר' אבוהב בראותו שלא ענה אמן, כעס עליו ונידה וגער בו בניזיפה גדולה. והמתין הגאון שלוש יום כפי דין נידוי הרב לתלמיד, ואחר כך בא לפייס רבו, ולא היה רוצה למחול לו, ואמר לו: "אדוני יודיעני מה פשעי ומה חטאתי נגדו ומה חרי האף הגדול הזה?". והשיב לו החכם ואמר: "ידוע תדע שאהבה גדולה ושלמה, שאינה תלויה בדבר אהבתך יותר מבני. תדע נאמנה, שהיית חייב מיתה בשעה שלא ענית אמן על ברכת התינוק. ואני מוחל לך בתנאי זה, שבכל מקום וקהילה אשר תדרך כף רגלך, תדרוש ברבים ותודיע להם החטא והפגם הגדול של מי שאינו עונה אמן על כל ברכה ששומע מישראל, ותצווה לבניך ולבני בניך עד סוף כל הדורות, שיספרו המעשה הגדול והנורא שאספר לך".

"במדינת ספרד הייתה שם עיר גדולה של יהודים קודם גזרות ה'תתנ"ו... המלך רצה לגרש את היהודים כמה פעמים, לולא שהיה שם אב"ד חסיד וענו גדול ועשיר גדול והיה נושא חן בעיני המלך, ובכל פעם, שהיה המלך שם בדעתו לגרש היהודים, היה החסיד מפר עצתו ומבטל רעתו. והיה היום כעס המלך על היהודים וציווה לגרשם מארצו, ובאו כל הקהילה אל החסיד הנזכר להתחנן, שילך אל המלך להמליץ בעדם לבטל הגזרה כדרכו הטוב בכל פעם. באו לחסיד בעת מנחת ערב, והשיב, שילך למלך עימם, רק שרצה להתפלל מנחה תחילה, והפצירו בו לאמור: "זו גם כן מצווה רבה להציל כללות ישראל, ועתה הוא עת רצון לפני המלך ואחר כך תתפלל".

ויעש כן החסיד והלך עימם לחצר המלך. וכאשר ראהו המלך, נשא חן בעיניו, וסבר בדעתו, שבוודאי יבטל הגזרה מגירוש. בתוך כך בא כומר אחד לפני המלך, ויקוד והשתחוה, ויברך את המלך בברכה ארוכה וחשובה בלטינית, והחסיד לא הבין את דבריו. וכשראה החסיד שעוד מעט עובר זמן מנחה, הלך לקרן זוית אחת והתפלל מנחה, בחשבו שיש לו שהות להתפלל קודם, שיגמור הכומר מלברך את המלך. ובהיות החסיד באמצע התפילה, קם הכומר והוא על רגליו וציווה לכל העומדים שם, שיענו אמן על הברכה, כדי שתתקיים ברכתו, ויענו כולם כאחד 'אמן'. והחסיד לא הבין את דבריו ולא ענה אמן, שלא רצה להפסיק בתוך התפילה.

ושאל הכומר, אם ענו כל בני הבית אמן והשיבו "כן", ושאל גם כן: "האם היהודי ענה אמן על ברכתו?" ויאמרו: "לא, יען עודנו שם מתפלל". והיה כאשר שמע הכומר, שלא ענה היהודי אמן, תלש שערתו וצעק צעקה גדולה ומרה, ואמר: "אוי על המעשה הרע, שבעבור היהודי שלא ענה אמן על ברכתו לא תתקיים הברכה". והיה כאשר שמע המלך את דברי הכומר ויקצוף המלך על החסיד, ויצו את עבדיו להמיתו בייסורים קשים, ואחרי זאת גירש המלך את כל היהודים ממלכותו. והיה שם עוד חסיד אחד חבר של הנהרג, וישפוט בדעתו שבוודאי עבר החסיד הנהרג איזה עברה בצנעא, דלא חשיד קודשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא, והיה אותו חסיד מתענה ובוכה ומתפלל, שיודיעו לו מן השמים על איזה חטא נהרג החסיד הנזכר למעלה במיתה משונה.

ובא אצלו החסיד הנהרג בעצם היום. ויחד החסיד החי חרדה גדולה, ויאמר לו הנהרג: "אל תירא ואל תחת", ויאמר לו החסיד החי: "ידוע אני שחסיד היית, על כן תאמר לי על מה עשה ה' לך ככה ומה החורי האף הגדול אשר עבר עליך", והשיב הנהרג: "האמת שמימי לא עברתי עבירה. רק הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה. פעם אחת בירך בני הקטן ברכה על הפת ושמעתי ולא עניתי אמן, והארץ לי הקב"ה עד המעשה שנעשה לי בעומדי לפני מלך בשר ודם, שלא עניתי אמן על ברכתו, ובאותה שעה בית דין של מעלה דנו אותי, על שלא עניתי אמן על ברכת בני. לכן אתה חברי, תספר באוזני בניך ובן בניך ולכל באי עולם את המעשה הזה והזהירם על עניית אמן", ופרח לו החסיד הנהרג. ואחר שסיפר ר' אבוהב המעשה לגאון ר' מרדכי יפה, אמר לו: "אל תתרעם על שנידית אותך, כי התכוונתי למען יהיה הנידוי כפרה על עוונך. ומעתה אני מוחל לך, אבל בתנאי, שלעולם תדרוש ברבים להזהירם על עניית אמן".

הסיבה לקריאת ספריו בשם לבוש בשל מעשה שקרה לו: בצעירותו, היה עלם צעיר ונאה. לצורך פרנסתו היה עובר ממקום למקום, מכפר לכפר ומכריז על מרכולתו. ראתה אותו אשת פריץ אחת שחשקה בו. היא הזמינה אותו לביתה בשעה שבעלה לא היה בבית. כשנכנס, נעלה אחריו את דלת הבית ותבעה אותו לדבר עבירה.

מה עשה? ביקש ממנה להיכנס לחדר הנוחיות ולהתרענן לכבודה. היא הסכימה לו. רבינו נכנס לשירותים ושם ראה חלון קטן. הוא הצליח לצאת בדוחק מן החלון וראה שמדובר בקומה גבוהה מאוד. הוא החליט לקפוץ ולא ליפול במעשה זה שיורידו את נשמתו לבאר-שחת. ומחלטה למעשה, הוא התפלל וביקש מבורא עולם שיושיע אותו וקפץ דרך החלון.

לאחר שקם מנפילתו, ראה שהוא שלם בכל אבריו והקב"ה עשה לו נס עצום ולא קרה לו מאומה על אף הקומה הגבוהה שממנה קפץ. הוא החל לספור את מלבושיו: מצנפת, מעיל, אפוד, חולצה, ציצית, גופיה, מכנסים, גרביים, נעליים ולבוש תחתון. הסתבר לו כי הוא **לבוש לא פחות מעשרה מלבושים.**

ולכן החליט לחבר לכבוד ה' יתברך עשרה ספרים ששמן יהיה לבוש על-שם הנס הגדול שהיה לו. ועוד, כדי לכפר על כך שביזה את בגדיו בשל העובדה שלא בירר קודם לכן האם הפריץ נמצא בבית ונכנס לבית הפריץ.

מאחר וראה כי מה שהיה שויפיו הוא בעוכריו, **ביקש מהקב"ה כי עשרה דורות הבאים שיוולדו לו, לא יהיו בעלי צורה נאה**, בכדי שהם לא יצטרכו גם-כן לעבור ניסיון כפי שהוא היה צריך לעבור, שכן מי מבטיח לו שהם יצליחו לעמוד בניסיון מעין זה?! ואכן, **הקב"ה שמע את תפילתו וכל עשרת הדורות הבאים כולם ילדו ילדים שאינם בעלי צורה נאה.** הזמן חלף וכבר כולם שכחו את עניין בקשתו של ר' מרדכי.

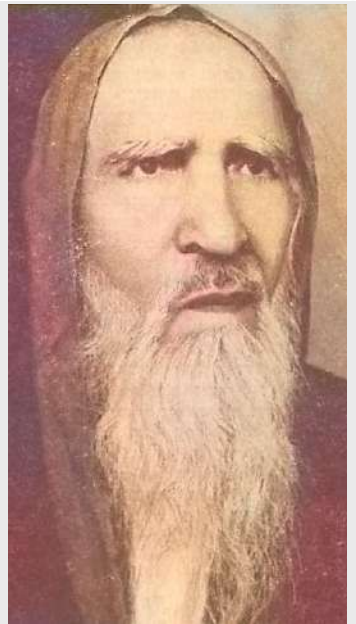
בשנת ה'תרע"ד הצטרף לשיבת 'מאקוב' בחור צעיר בשם יצחק קראקובסקי. היה זה בחור שעל אף גילו הצעיר מאוד עלה בכשרונותיו על יתר הבחורים. ר' יצחק התברך גם בזיו פנים מרשים במיוחד, ודמותו האצילה יחד עם מוחו החרוף כבשו את ליבם של בחורי הישיבה.

היו אלה הימים שלפני מלחמת העולם הראשונה רבים מהורי הבחורים הגיעו לישיבה על מנת להשיב את בניהם הביתה שכן חששו לגורלם והם העדיפו שהבנים יהיו איתם בבית. וכך הגיע באחד הימים גם אביו של ר' יצחק. למראה פניו נדהמו הבחורים מאוד. מראה פניו של האב היה שונה מאוד ממראה פניו של ר' יצחק.

בעוד שהבן ר' יצחק היה גבוה ובעל פנים מאירות, היה אביו נמוך וגוון פניו שחור כפחם. כה השתוממו הבחורים עד כי התקשו להאמין שאדם זה הינו אביו של ר' יצחק יפה התואר. תמיהתם הרבה של הבחורים הביאה אותם לשאול את ר' יצחק לפשר הדבר והוא השיבם בסיפור שתחילתו עשרה דורות לפני לידתו וגולל בפניהם את כל מה שאירע עם ר' מרדכי יפה.

בסיום דברחו הוסיף ואמר: **"עשרת הדורות הללו הסתיימו אצל אבי! ואילו ממני מתחיל הדור האחד עשר! ולכן כל אותם עשרה דורות עד אבי לא היו בעלי צורה נאה, ואילו אצלי, כבר הסתיימה בקשתו של סבא רבא שלי הצדיק ולמעשה אני דומה לו לרבי מרדכי יפה."**

הצדיק הרב מכלוף פדידה (השני) זצ"ל - נולד בשנת התר"ן (1890) בתאפילאלת שבמרוקו. משפחת פדידה נמנית בין המשפחות החשובות בעיירה 'סג'למאסה' אשר באזור תאפילאלת. מגיל צעיר ניכר כי לגדולות נועד. רבינו זכה להימנות בין תלמידי הישיבה הקדושה בתאפילאלת שבראשה עמד האדמו"ר עט"ר ר' דוד אביחצירא הי"ד. שקדנותו והתמדתו בתורה היתה מופלאה. לאחר הסתלקותו של עט"ר ר' דוד אביחצירא הי"ד לגנזי מרומים, מצבם של יהודי תאפילאלת היה קשה. חלק מהקהילה ובראשם רבני משפחת אביחצירא נדדו למקומות סמוכים. חלקם לעיר ארפוד וחלקם לעיר בודניב וכיו"ב. רבינו קבע את מושבו בתאפילאלת ונטל על עצמו את עול הציבור. רבינו שימש רב הקהילה, היה לו בית כנסת שבו שימש חזן מידי יום ביומו ובעל קורא בס"ת, היה גם מוהל וגם שוחט. היה היחיד שבקי במלאכת השחיטה. בני הקהילה היו באים עם עגלים ועופות פעמיים בשבוע ליד ביתו של רבינו, שם שחט בדקדוק רב ובהקפדה יתירה בבדיקת הסכין. הצדיק ר' יצחק אביחצירא זצ"ל ('הבבא חאקי') העיד בהסכמה שכתב לספרו של רבינו 'כתם פז', כי למד עם רבינו בישיבה ומכיר אותו עוד כשהיה קטן. היה תמיד רק בתוך ארבע אמות של הלכה בלבד, ולא זז ממנה. לא עסק בענייני העולם הזה ולא במסחר. עסק רק בצרכי ציבור ותינוקות של בית רבן. בהמשך רבינו עלה והתעלה ואף שימש כחבר בבית-הדין של הצדיק סידנא 'בבא סאלי', יחד עם הגאונים ר' שמעון אסבאג ור' יוסף שמחון.

עלה לארץ הקודש בשנת ה'תשט"ז (1956). התגורר בישוב שלומי בהתחלה. לאחר כשישה חודשים, בגלל המצב הרוחני במקום ובגלל העובדה שתושבי חיפה לא הירפו ממנו, נעתר לבקשתם וקבע את מגוריו בחיפה. שם נשאר עד יומו האחרון. כל חייו לן בעומקה של הלכה ולא עסק בשום עניין אחר מלבד עסק התורה הקדושה. היה סגור וספון בד' אמות של הלכה. **בני ביתו העידו שאפילו את הדרך למכולת לא ידע ולא הכיר.** ענותו מופלא. נפטר בד' אדר ה'תשכ"ד (1964). חי כ-74 שנים. גילה את דעתו שאינו רוצה להיקבר בעיר חיפה, בגלל שהיא לא נכללת בארבעת ערי-הקודש שבארץ ישראל: ירושלים, חברון, צפת וטבריה. מכיוון שרבינו לא רצה להכביד ולהטריח את בני קהילתו מחיפה להשתתף בהלווייתו שתערך במקום רחוק, לכן ציווה להיקבר בטבריה, מכיוון שהיא העיר הקרובה ביותר לחיפה מתוך ארבעת ערי הקודש. סידנא 'בבא סאלי' ניסח את נוסח מצבתו, וגם הגיע לנחם את המשפחה בימי השבעה.

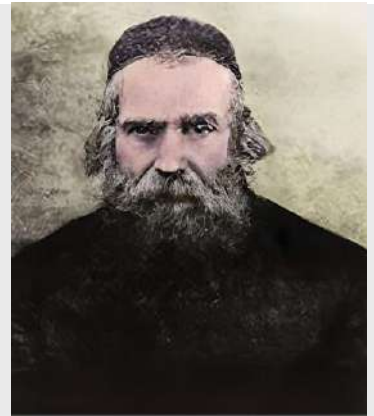
סבא (מצד אביו): הצדיק ר' מכלוף (היה בקשרי ידידות עם מרן ר' יעקב אביחצירא ובנו ר' אהרון זיע"א). **אביו:** ר' אברהם. **אימו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת עישא. **מרבותיו:** הגאונים המפורסמים ר' דוד אביחצירא הי"ד (עטרת ראשינו. רבינו נמנה בין גדולי תלמידיו ואף כתב הקדמה לספרי רבו לפי בקשת סידנא בבא סאלי), ר' אחימלך האד"ר, כמהר"א הכהן ור' משה תורג'מן ('הבבא סאלי' רבו של ר' דוד ור' שלמה. **נכדיו:** הגאונים ר' מאיר שליט"א (מכהן כמו"צ ורב קהילות ברכסים) ור' מיכאל (משיגיח ישיבת 'תפארת הלוי' בירושלים). **מתלמידיו:** הגאונים ר' שלום אביחצירא, ר' יצחק אביחצירא מחיפה. **מספריו:** **יכתם פז**-דרושים וחיידושים למתן תורה, לשבת זכור, לשבת הגדול, לשבת תשובה ודרוש להספד בסופו שירים, פיוטים, קינות ובקשות. חיבור נוסף על כל התנ"ך בכתב ידו שאבד.

נכד רבינו, ר' מאיר שליט"א, סיפר מעשה מיוחד אשר היה נוכח בו: זה היה ביום שישי כ"ו לחודש אב שנת ה'תשל"ג. נסענו לנתיבות למסיבה משפחתית. הייתי צריך להתחיל ללמוד בפעם הראשונה בישיבה קטנה (פורת יוסף) ביום ראשון כ"ח אב. שעתיים לפני שבת, מר אבי ז"ל אמר לי: "בוא נלך לבבא סאלי לקבל ברכה עבורך". נקשנו בדלת. אחת העוזרות יצאה ואמרה שהרב לא מקבל ביום שישי ובטח שלא מקבל שעתיים לפני שבת. אבא אמר לה: "תגידי לרב שאני הבן של 'בבא עזיזי' (ר' מכלוף) מחיפה". כשה'בבא סאלי' שמע זאת, הוא אמר מיד: "תכניסו אותם". כאשר הצדיק ראה את אבא שלי, הוא אמר: "אמא שלך (לאלא עישא) היתה גדולה מאבא שלך בשישה חודשים", ומיד הוסיף ואמר: "חלמתי השבוע על אבא שלך. למדתי 'ירושלמי' והיתה לי קושיא ולא רציתי לקום מהספר עד שאמצא תשובה. מרוב עמל נרדמתי על הספר. אני רואה בחלום את ר' מכלוף כשהוא ממנהר. עצרתי אותו ואמרתי לו שיש לי קושיא על הירושלמי ורצוני שיענה לי עליה. אביך אמר לי: 'עכשיו אני ממנהר לשליחות של מצווה ואין לי זמן כרגע. מחר תעמוד שוב על הסוגיא ועד שתעייף ותרדם על הספר אני אבוא ואתן לך תשובה'. וכך היה.

ר' מאיר סיפר המשך לזה: לאחר שיצאנו מביתו של סידנא בבא סאלי זיע"א, שאלתי את מור אבי ר' דוד: "מדוע סבא התחתן עם סבתא כשהיא גדולה ממנו בשישה חודשים?" והשיב: "משום שסבתא היתה בתו של ר' יעקב שטרית ז"ל, שהיה עשיר גדול. סבא, שאהבת התורה בערה בו, רצה להמשיך ולעסוק בתורה יומם ולילה ולא לעסוק במלאכה כלל ועיקר. על ידי שהוא ישא את בתו של העשיר הוא יתמוך בו וכך יוכל לשבת על התורה ללא טרדות פרנסה".

בנו ר' דוד ז"ל סיפר, פעם אחת כאשר אביו היה עדיין צעיר מאוד, עסק באחד מספרי הקבלה. כתוצאה מכך איבד את ראות עיניו. למחרת לא הלך לישיבה בגלל שהתבייש להגיע לשיעור של רבו, מרן רבי דוד אביחצירא, עטרת ראשינו. כאשר השיעור התחיל, הרב פנה לקבוצת הלומדים לפניו ושאל: "היכן נמצא רבי מכלוף?". היה מי שהשיב כי רבי מכלוף בביתו בגלל שלא חש בטוב. בת צחוק עלתה על פניו של מרן עט"ר. לאחר השיעור הלך לבקר את רבי מכלוף בביתו. כאשר הרב ראה את תלמידו שאיבד את ראות עיניו, אמר לו: "אתמול למדת בספר פלוני?". רבי מכלוף אישר זאת. רבו ביקש ממנו שיבטיח לו שלא יתעסק יותר באותו ספר קבלה, כי עוד חזון למועד לכשיגדל יותר. לאחר שהבטיח זאת, מרן עט"ר עשה מה שעשה ומיד מאור עיניו של רבינו חזר.

תודתנו נתונה לר' אברהם פדידה, נין הצדיק הי"ו, ששלח את החומר. מי שיש לו עוד חומר על הצדיק, מתבקש לפנות למערכת

הגאון הרב שרגא צבי (פייביש הירש) טננבוים זצ"ל - נולד ב-א' אייר ה'תקפ"ו (1825) בעיר סנדרא מדינת אונגריה. עוד בצעירותו ניכר במידותיו הנשגבות וכישרונותיו העצומים. למד בישיבת של אביו שהייתה מהישיבות הגדולות והמפורסמות במדינת אונגריה. בשנת ה'תר"ח (1847) אביו עבר לשמש כאב"ד ורפלט. בעקבות זאת משרת הרבנות בעיר סנדרא התפנתה, ורבינו התמנה כרב הקהילה. לאחר כעשרים וחמש שנים בשנת ה'תרל"ב (1872) התמנה בק"ק מעזא טשאטה והגליל. תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון. עמד בראש הישיבה שם, ורבים מתלמידיו על אף מספרם הנמוך יחסית הגיעו להוראה. נודע בגאונותו. מכל קצווי ארץ פנו לרבינו כדי שיכריע בדבר הלכה.

גדולי הדור כפפו עצמם לפסקיו של רבינו. ביניהם: הגה"צ ר' מיכאל דב וויסמאנדל, הגה"ק ר' מרדכי ווינקלר (מח"ס שו"ת 'לבושי מרדכי'), הגה"ק ר' אברהם יהושע פריינד מנאסויד. ענוותן מופלא. למרות גאונותו הגדולה היה מיראי הוראה ופעמים רבות לאחר שסיים את תשובתו ביקש מהשואל שידון עוד בדבריו או יציע את שאלתו לפני גדול אחר. התמדתו של רבינו הייתה מן הנדירות. פיזר במתן צדקה. ניחן במתק שפתיים. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. בשנת ה'תרנ"ה (1895) אמר לבני קהילתו כי מרגיש כי מגיע אל ימי זקנתו, וביקש שחתנו ר' יהודה אלטמן ישמש במקומו, וכך היה. נפטר ב-ד' אדר ה'תרנ"ז (1897). הגה"ק ר' שמואל רזנברג מאונסדארף הספידו ואמר: "אני יכול להעיד עליו שמיום שנעשה בן י"ח שנה לא התפלל שמונה עשרה אחת בלי עליית נשמה". חי כ-72 שנים. ציונו במעזא טשאטה.

אביו: הגאון ר' זאב וואלף (שימש כרב בקהילת ורפלט סנדרא ומח"ס 'רחובות הנהר').
אימו: מרת סלאווא (בת הגה"ק ר' שרגא פייש פרנקל אב"ד רוסקא). **אישתו:** מרת הנדל (בת הגה"ק ר' אברהם יעקב ראזע אב"ד קאשוי). **אחיו:** הגאון ר' יעקב (אב"ד פוטנק ומח"ס 'נהרי אפרסמון'). **בנו:** ר' משה (אב"ד ורפלט). **בנותיו:** מרת חנה רבקה (נישאה לר' יהודה אלטמן), בת נוספת (נישאה לר' מנחם מנדל אב"ד טורנא). **מרבתי:** אביו, ר' זאב. **מתלמידיו:** הגאונים ר' פנחס הכהן שטיינר (אב"ד אילק), ר' אברהם צבי פרידמן, ר' אליעזר פרידמן ברלין-ירושלים, ר' אשר אנשיל יונגרייז (אב"ד דיאנדיאש), ר' חיים צבי שווארץ (רב במאלטובא ארה"ב), ר' משה קלאפטר. **מספריו:** **ינטע שורק** (שורק עולה בגימטריא 'שרגא צבי') - דרשות על התורה, חידושי סוגיות לפי פרשיות השבוע, שו"ת בשו"ע.

רבינו היה מפורסם לאיש מופת ופועל ישועות, ובגודל תורתו וקדושתו הפליא לעשות פלאות. אולם דרכו היתה להסתיר את הכול במסווה של פשטות וענווה. כשהיה בעיר טארנא בעת נישואי נכדת אחיו (בעל ה'נהרי אפרסמון', בת הרה"ג ר' מאיר טננבוים זצ"ל אב"ד טארנא), עם הרה"ג מו"ה שמואל בנימין יונגרייז זצ"ל (אב"ד פילק), בא לפניו איש עם בנו שיצא מדעתו רח"ל, וביקש מרבינו שיעזור לו. רבינו ציווה שיביאו לפניו את הנער. הביאו אותו קשור בחבלים עבים. רבינו ציווה, שיתירו אותו ואמר לאחיו: "בוא ונלמד דף גמרא לרפואת החולה". היו שם פירות על השולחן והוא ציווה לנער, שיברך על הפירות, וברך ואכל והיה כאחד האדם. ומובא בספר 'כל הכתוב לחיים' מעשה מעין זה, שהאדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (ה'דברי חיים') שלח אדם, שהיה משוגע ר"ל לרבינו שירפאו.

○ יפר זקן אחד מעיר הקודש ירושלים תובב"א, שאחותו חלתה במחלת נפילה רח"ל, ונסע אביו עימה לרבינו, וכשבא לפניו אמר לו: "מפני מה אתה בא אלי, האם אני רופא? לך אצל הרופא, שייתן לך תרופה מיוחדת למחלה הזאת", והלך אצל הרופא העיר, שייתן לו תרופה למחלה. ענה לו הרופא: "אין לי שום תרופה מיוחדת לזה, אלא סם רפואה, שנותנים לכל הסובלים במחלה זו". הוא הלך בפחי נפש שוב אל רבינו והפציר בו עד בוש, ונשאר שם בשב"ק. במוצאי שב"ק נתן לה רבינו מהבשמים להריח. הריחה והתרפאה מהמחלה.

הגאון רבי אנשיל סג"ל יונגרייז זצ"ל (אבדק"ק דינדיש) למד בצעירותו אצל רבינו. באחד הימים הגיע מברק לר' אנשיל סג"ל על מחלה חמורה שחלה אביו, רבי משה נתן נטע יונגרייז זצ"ל (אבדק"ק טיסא-פורעד). במברק ביקשו, שידבר עם רבינו שהוא ותלמידיו יאמרו תהילים עבור החלמתו של החולה. כשמע על כך רבינו, הזדרז והתחיל לומר הוא ותלמידיו תהילים. באמצע אמירת התהילים סגר רבינו את סידורו, ניגש לרבי אשר סג"ל ואמר לו: "סע תיכף ומיד לביתך, ראיתי את נשמת אביך הצדיק כשהיא עולה למעלה בקודש". כשהגיע רבי אנשיל לביתו, שאל על זמן יציאת נשמת אביו הצדיק, ונמצאה שהיה זה באותו הזמן שניגש אליו רבינו.

○ כאשר הגיעו יהודים ממרכז הונגריה וביקשו ישועות עבור רבינו האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז זיע"א, פעמים שהיה תמה ואומר: "למה אתם טורחים לבוא אלי, הרי מצוי בקרבכם הרב דטשאטה, לכו אליו והיושעו". במקרה מסוים, שמשודכת הייתה חולה בחולי הנפילה ל"ע, העלימו זאת מעיני החתן, שהיה מופלג מאוד בתורה ויראה. כאשר נודע הדבר לחתן אחרי שבא בקשר השידוכים פנה לרבינו ושאל מה לעשות. הצדיק אמר לו: "מעיקר הדין הרשות בידך לחזור. אך אם עלי אתה סומך, יהא ליברך סמוך, שתסתלק מחלה זאת ממנה". החתן בהיותו בטוח בדברי קודשו של רבינו הסכים להתחתן איתה. רבינו הזדרז לבית מרקחת, קנה עשבים מסוימים, ונתן מהם לחולה לבשלם ולשתות מימיהם. מאותו הזמן והלאה - לא ניכר בה שום רושם מהמחלה, ויהי לפלא.

○ יפר מוה"ר יהודה אריה מאיר הלוי יונגרייז ששמע מאביו הג"ר יצחק משה ששמע מאביו הגה"צ ר' יעקב שלמה רבה של פילק: "מעשה ופרצה שריפה בעיר ובאו היהודים לרבינו זיע"א בבהלה. יצא הצדיק אל רחוב העיר, הביט בעיניו הקדושות והראה בידיו ואמר: "בצד זה לא תהיה שריפה", וכן הראה על צד אחר. דבריו הקדושים התקיימו והשרפה כתבה ברגע שהגיעה לאותו המקום.

הגאון הרב אליעזר גורדון זצ"ל: נולד בשנת ה'תר"א (1841) בכפר צירניאן הסמוך לעיירת סויר שבפלך וילנה. מחשובי רבני ליטא ומאבות עולם הישיבות הליטאיות. כיהן רוב שנותיו כאב"ד וראש ישיבת טלז. תחת ראשותו פרחו ישיבת טלז והפכה להיות הישיבה הגדולה והחשובה בליטא. במשך שנות שבתו בוויילנה יצא לו מוניטין בתור "**העילוי מסוויר**".

בצעירותו למד בת"ת של סמרגון. עד מהרה התבלט בכישרונותיו ונשלח לישיבה שברנצ'יה הסמוכה לוויילנה. משם המשיך ללמוד בקובנה. כבר בגיל 15 מונה ע"י ר' ישראל מסלנט להיות מגיד שיעור. בקובנה שימש כמורה צדק עד ה'תרל"ד (1874) ואז התמנה לרבה של סלובודקה. לאחר כחצי שנה התמנה לרבה של קלם בה הקים ישיבה שאליה נהרו בחורים מרחבי ליטא. ב-ה'תרמ"ה (1885) התמנה לרבה של טלז. היה מן הראשונים בראשי הישיבות בליטא שהנהיג בישיבתו את לימוד המוסר. נודע כאחד מאבות שיטת ההבנה בלימוד הגמרא, אשר זנחה את שיטת הלימוד הישנה והתרכזת בהבנת היסודות והסברות וחקרה את שורשי ההלכות. הנהיג את הלימוד בעיקר בספרי הראשונים, הרמב"ן, הרשב"א והריטב"א וקצת מן האחרונים שאחזו בשיטת ההבנה כקצות החושן, נתיבות המשפט ור' עקיבא איגר.

לישיבתו נהרו אלפים מכל קצווי רוסיה. נלחם בתנועות ההשכלה וסבל קשות מהלשונותיהן ומתעמולה עויינת. ממיסדי תנועת 'אגודת ישראל' העולמית בהמבורג. בשנת ה'תרס"ח (1908) פרצה שריפה שכילתה מבנים רבים, כולל את ישיבתו. בשנת ה'תר"ע (1910) נסע ללונדון על מנת להתרים כספים עבור בניין הישיבה שנשרף, שם נפטר מהתקף לב. נקבר בלונדון, אלפים ליווהו בדרכו האחרונה. נפטר במוצש"ק ד' אדר ה'תר"ע (1910). חי כ-69 שנים.

אביו: ר' אברהם שמואל. **מרבותיו:** ר' ישראל סלנטר. **נשותיו:** בתו של ר' אברהם יצחק נבייזר מקובנה (זווג ראשון, נישא ב-1856). בת גיסו הגביר הצדיק ר' ברוך ברוידא (זווג שני). **מתלמידיו:** ר' אלחנן בונם וסרמן הי"ד. ר' יוסף שלמה כהנמן. **מספריו:** יתשובות רבי אליעזר.

בימים הראשונים להיולדו הוריו הובילו מהכפר אל העירה סויר לערוך שם את שמחת הברית. בדרך הרגישו, כי הילד איננו, והבינו כי **הכר עם הילד העטוף נשמט מעגלת החרף, כשהסוס רץ בדהרה במורד ההר.** מתוך בהלה העמידו את העגלה ויצאו לחפש את הילד. אחרי חיפושים מצאו את הילד בריא ושלם. מרחוק נראה זאב, שהגיש מן היער והריח במקום. ככה ניצל הילד הרך אליעזר עפ"י נס.

כאשר היה בן עשרים שנה, התפרסם לאחד הגדולים שבחבורה. הוא נשא לאשה את בת הרב הגאון ר' אברהם יצחק נויז'קי מו"ץ בקובנה והמשיך לשקוד על התורה באין מפריע, כשעול הפרנסה מוטל על חותנו **כעבור שנים אחדות הורע מצבו של חותנו ולא היה ביכולתו לכלכל את שתי המשפחות** (ר' אליעזר היה כבר אב לשלושה ילדים). בימים ההם הביאו לו כתב-רבנות מאלקסוט (פרבר קובנה). אולם חותנו לא רצה להיפרד ממנו, ולא נתן לו לקבל המשרה. אם כי מצבו היה דחוק ונטל החזקת שתי המשפחות הכביד עליו מאוד. אשתו הרבנית טענה כנגדו, ואמרה לו: **"עד מתי נחזיקו בביתנו, הלא קשה מזונותינו כקריעת ים סוף"** - ענה לה: **"הוי רעייתי, מי יודע מי מחזיק את מי, אנחנו אותנו, או הוא אותנו בתורתו"**.

הדברים הללו חזרו ונשנו כשהביאו לרבינו כתב רבנות מהעיר איישישוק, נצחה דעתו של ר' אברהם יצחק, ורבי אליעזר נמנע מלקבל את ההצעה הזו. ורק כאשר נתפנה כסא הרבנות בסלובודקה, ונכבדיה פנו אל רבי אליעזר בבקשה לקבל את משרת הרבנות, **לא היה יכול עוד לסרב והסכים ר' אברהם יצחק לדעת אשתו.** אולם ביום שקיבל את הרבנות בסלובודקה, התחולל אסון. חותנו ר' אברהם יצחק חזר מבית המדרש וטלית ותפילין תחת זרועו, וכאשר דרכו רגליו על מפתן הבית, נפל מלא קומתו ונפטר במקום.

יפר ר' יצחק קוסובסקי: "ראיתי ונוכחתי בשעת ניסיון מר וקשה, שהתנסו בו רבינו וכבני משפחתו. כאשר חלתה פעם אחת מבנותיו הקטנות, שהייתה חביבה על הוריה ביותר, ולמרות כל עמל הרופאים התגברה מחלתה מיום ליום. כל בני הבית עייפה נפשם מנדודי שינה ולא היה בם ממש עוד כוח לעמוד על רגליהם, ואני הצעתי לפניהם, שאני אלון לילה אחד אצל מיטת החולה, למען יוכלו המה לנוח מעט".

"הלילה הוא היה האחרון לחיי הילדה, בשעה שכל בני הבית היו רדומים, אני ישבתי יחד עם עוד אחד מתלמידי הישיבה על יד מיטת החולה, והיינו לומדים בדממה. רבינו ישב בחדרו ועסק בעריכת תשובה להלכה להשיב בעניין תכופ. במשך הלילה הארוך נכנס פעמים אחדות לחדר החולה, שנמצאה במצב גסיסה, ושאל על מצבה, ואם הגיעה שעת יציאת הנפש, כי צריך יהיה להפסיק את כתיבתו בדברי תורה".

"כשנכנס בפעם אחרונה ומצא אותה בשעת יציאת הנפש, עמד על רגליו וברך ברכת דין האבות בהתרגשות הנפש, ממש כמצווה עלינו מפי חכמינו ז"ל לברך על הרעה, כשם שמברכים על הטובה, 'והיינו לקבלה בשמחה'. המראה המחריד הוא עשה עלי רושם כל כך כביר, עד כי גם עתה אחרי עבור כמעט יובל שנים, אני רואה בחזון רוחי את רבינו הגדול, כשהוא עומד על יד מיטת בתו בשעה שהיא נפרדת ממנו לנצח, ומלווה אותה על דרכה לגנזי מרומים בברכה נלהבה.

יפר הגאון ר' אליהו מן בישיבת 'אור ישראל' בשם הגאון ר' חנוך ארנטרוי, אב"ד לונדון ששמע מהגאון ר' לייב לאפיאן, ראש ישיבת גייטסהד. רבינו נבחר לכהן כרבה של טלז בגיל צעיר מאוד. כשהגיע רבינו לעיר, היו בה שני נושאי-משרות, שהרגישו את עצמם נפגעים מכהונתו של הרב החדש, שהיה צעיר מהם עשרות שנים. האחד היה ראב"ד של טלז, והשני ראש השוחטים. לאחר השבת הראשונה, החליט הראב"ד לעזוב את העיר. תחילה כיהן כרב בעיר אחרת, ולאחר מכן התמנה לראב"ד בקהילה אחרת בלונדון. ראש השוחטים נפגע כאשר הרב דרש ממנו להראות לו את סכיניו, ועבר ללונדון וכיהן שם כשוחט.

בשל עזיבתם המהירה את העיר, הרב כמעט ולא התוודע אליהם. השוחט והראב"ד לא הודיעו לאיש את סיבת עזיבתם. הרב פתח, בטלז את ישיבתו, שהפכה ברבות השנים לאחת הישיבות המבוקשות ביותר. לאחר שנים הורגש לחץ כלכלי כבד בישיבה וראש הישיבה החליט לנסוע לגייס כספים. מקורביו היו בטוחים שיעד הנסיעה שלו תהיה העיר לודז', שהייתה ידועה כמקום מגוריהם של רבים מן העשירים היהודים באותה תקופה. אולם הרב, לתדהמתם, הודיע שהוא נוסע ללונדון.

גם כאשר ניסו מקורביו להסביר לו שבלונדון אינם מתגוררים יהודים חרדים רבים, והעיר אינה כשירה למסע מסיבי של גיוס כספים, לא השתכנע ועמד על דעתו לנסוע ללונדון. לאחר שבוע שלם של שהייה בלונדון, לא הצליח הרב לאסוף עשירית ממה שתכנן. היהודים המעטים שהתגוררו במקום, לא אירחו אותו בביתם. הוא נאלץ איפוא להתאכסן עם אנשים עניים וליבו דאב עליו על כישלון השליחות.

כאשר הגיעה השבת, לא ידע עדיין הגאון היכן יתאכסן. הוא הגיע לביה"כ הגדול. והנה ניגש אליו יהודי ומקדמו בברכת 'שלום עליכם רבה של טלז'. מששמע שאין לו מקום לאכול בשבת הזדעזע, והזמינו לביתו. במהלך סעודת ליל שבת, הציג בעל הבית את עצמו כמי שהתגורר בעבר בטלז, ואף הביע את געגועיו לחיים היהודיים המפכים בקרבה. "אינני מבין. אם הינך כל כך מתגעגע לעירנו, מדוע אינך חוזר אליה? מי מעכב בעדך?", שאל הגאון. הישיר בעל הבית את מבטו לעבר הגאון ושאלו: "האם הרב אינו מְכִירָנו?". אולם ראש הישיבה לא הכירו, מפני שהוא עזב את טלז ימים ספורים לאחר בואו של הרב לשם.

"אני השוחט של טלז, שכיחתי במשרה זו שנים רבות". "ומדוע עזבת?", התעניין הגאון. השוחט, אמר: "כי נפגעתני מכם" וסיפר את הסיבה לעזיבתו. רבינו הזדעזע למשמע הדברים וברוב ענוותנותו, התחנן שימחל לו. הגאון המשיך והמשיך לבקש את מחילתו, וביקשו לומר בפיו בצורה ברורה שהוא מוחל.

למחרת בבוקר, כשהגיע רבינו לביה"כ, הושיבו השוחט ב'מזרח'. והנה מגיע הראב"ד. לאחר התפילה נתן ברכת שלום-עליכם לרבינו. "רבה של טלז, האינך מכירני?" שאל. כשהגאון השיב בשלילה, אמר לו: "אני כיהנתי בתפקיד ראב"ד בטלז עד בואכם לעיר". "ומדוע עזבתם?" שאל. הראב"ד סיפר שנפגע מעצם בואו של הגאון לכהן כמרא דאתרא. רבינו הזדעזע בשנית ומבקש-מתחנן בענוותנותו, מהראב"ד, שימחל לו, ויאמר זאת בפה. הראב"ד מחל. והזמינו לסעודת הבוקר ולסעודה שלישית. באותה שבת, בשעות אחר הצהריים. במוצאי שבת, התמוטט ראש ישיבה טלז, הגאון ר' אליעזר גורדון, ונפטר לבית-עולמו. (מעובד מתוך 'ברכי נפשי')

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב יוסף בוכריץ זצ"ל

הגאון רבי יוסף בוכריץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ה (1885) ב'חארה צגירה' (הרובע הקטן) שבג'רבא. משפחתו הייתה ידועה בחכמים, דיינים וסופרים מהעיר פאס שבמרקו, כשבצוק העיתים היגרו לג'רבה וללוב. עוד בילדותו נודעה שקידתו העצומה בתורה. תשוקתו ללימוד התורה לא ידעה שבעה. עבר לגור בעיר הבירה תוניס והתמנה לעוזרו של המרא דאתרא רבו הגאון רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. בשנת ה'תרע"ה (1915) לאחר פטירת המרא דאתרא, מונה לכהן כדיין ברובע היהודי "חארה צגירה" בג'רבא, והוא בן שלוש שנה בלבד! בשנת ה'תרפ"א (1921) מונה לכהן כראב"ד קהילת זרזיס. היה נערץ על כל בני הקהילה וכן כיתת רגליו מכפר לכפר כדי להפיץ תורה. חריף ובקי עצום היה רבנו בכל חדרי התורה. כוחו גדול היה בנגלה ובנסתר ובחכמת הדקדוק. סייע לנזקקים ולעניים. ביום ה' אדר ה'תש"ט (1949) התבקש לבית עולמו. נפטר בגיל 64 שנים. **כשלושים שנה לאחר פטירתו**, ביום ר"ח אלול ה'תשל"ט (1979), הועלה לארץ ונקבר בהר הזיתים בירושלים. העיד נכדו ר' אליהו שהיה עד ביום שהעלו את רבינו עצמותיו היו שלו וזקנו היה שלם לחלוטין!

אביו: ר' אברהם (מנכבדי הקהילה וחבר בחברא קדישא המקומית, ולמחייתו עסק במכירת סדקית). **אמו:** מרת שרה. **מרבותיו:** הגאון ר' דוד הכהן גדישא זצ"ל (מח"ס "שירי דוד"), הגאון ר' משה זקן מאזוז, הגאון ר' שלמה דאנה. **מתלמידיו:** הגאון ר' משה הכהן דריהם זצ"ל (מח"ס 'ידי משה', כיהן כרבה של 'חארה צגירה' בג'רבא, ואחרי עלותו ארצה שימש כדיין בטבריה), הגאון ר' בנימין מיקיץ דידי זצ"ל (מח"ס "תולדות יצחק" ועוד), הגאון ר' סאסי הכהן זצ"ל (מח"ס "פרכת המסך" ו"מדרשו של שם ועבר"), הגאון ר' כמוס סופר זצ"ל (רב מושב עלמא) ועוד רבים. **מספריו:** **יוסף לקח** - חידושים על התורה ודרושים (2 חלקים) **זכרון יוסף** - חידושים ושו"ת על ארבעת חלקי ש"ע **זכות יוסף** - דרושים **יקונטרס לחוקי ישראל** - מכתבי תורה מאב"ד תונס ר' ישראל זיתון לרבינו ומכתבים לר' משה זקן מאזוז ור' דוד בן בארון

ל הלא דברים נפלאים, שהובאו ע"י ידי ורעי, ר' עובדיה חן מחבר העלון 'פניני הפרשה' ועוד ספרים חשובים, ששוחח עם נכדו, ר' חיים בוכריץ שליט"א יו"ר מוסדות 'יוסף לקח': יום אחד בא אביו של רבינו לרבו ר' דוד הכהן, והודיעו כי היות והפרנסה בבית דחוקה עד מאוד, נאלץ לקחת את בנו יוסף שסייע בידו בעבודתו. ואכן, יצא הילד וסייע לאביו במסחרו, ובא ללמוד בימי חמישי ושישי. אך למרות שהיה משתתף בלימודים רק בשני ימים בשבוע, היה התלמיד המצטיין ביותר.

כששמע הגאון ר' מעתוק עתוגי הכהן זצ"ל (מח"ס 'יקר הערך', שמלבד גדולתו בתורה, היה ידוע כאיש חסד גדול ומרבה להיטיב), כי רבינו נאלץ לסייע בידי אביו למחייתו, ומפסיד את לימודיו, התמלא צער רב, כי הכיר את כישוריו של הנער, וראה בעיני רוחו כי עדיו לגדולות. מה עשה? הלך לאביו ועשה עימו הסכם: "אם ימשיך בנך ללמוד, אדאג כי עשרה פרנסים מהעיר ידאגו לכל מחסורך", שמע כך האב ונאות להצעה בשמחה. ואכן כך היה. רבינו המשיך לשקוד על תלמודו, ועשה חיל בלימודיו, בעוד רבי מעתוק שומר על הבטחתו, ודואג לכל מחסורם של בני ביתו.

ר' מעתוק רצה להיות בטוח, כי אכן הוא משקיע ב'הלום' הנכון, וביקש, אפוא, מהילד לבוא לפניו בכל סוף שבוע בכדי לעמוד על הישגיו. מדי יום שישי היה מגיע אליו רבינו וחוזר לפניו על כל אשר למד במשך השבוע, ולאחר הבחינה היה ר' מעתוק נותן בידיו את כל הכסף הדרוש בעבורו ובעבור בני משפחתו. **האמת היא, שלא עשרה פרנסים מהעיר היו מחזיקים ותומכים במשפחה, אלא ר' מעתוק בעצמו היה משלם את כל הכסום מכיסו הפרטי!** זכה רבי מעתוק והשקיע השקעה בטוחה, ובזכותו עמד לישראל אחד מעמודי התווך של עולם התורה.

על אף גדולתו העצומה, היה הוא בעצמו ממונה על חלוקת כספי הצדקה לעניים. ניתן היה לראותו מכתת רגליו ברחובות, ועובר מבית לבית לאסוף מצרכים עבור עניי העיר. לאחר מכן היה נושא בידיו שני סלים כבדים עמוסים מכל טוב, וסובב מבית נצרך למשנהו ומעניק במאור פנים מתכולת הסלים. חלק גדול מהמצרכים היו משלו, והשאר תרומת נדיבי העיר. בהיותו מעורה בחיי צאן מרעיתו, ידע להתאים את הנדבה למשפחה לפי צרכיה האישיים. למשפחה אחת שלח מזון, לשנייה בגדים, לשלישית תכשיטים וכיוצא בזה.

הקפיד על מתן בסתר, ודאג, שהעניים המקבלים לא יתביישו. פעם דרשו ממנו אנשי ועד הקהילה למסור את שמות האנשים מקבלי התרומה, אך רבינו סירב למלא את מבוקשם. מחשש, שלא יעמוד בלחץ גלגלות את השמות, **דרש לנכות ממשכורתו את סכומי הכסף שנתן לעניים.** אחד מבני הקהילה, בשם ורגני שועי סיפר כיצד היה רבינו מקיים את מצוות הצדקה בהסתר, מבלי לבייש את המשפחות הנזקקות. נוטל חבילה של בגדים, הולך ונוקש אצל המשפחה ומבקש להשאירה אצלם, בטענה כי אין לו כוח בידו לשאת אותה לביתו, וכי ייתכן, שישלח את בנו לקחת את החבילה, ואם לא יבוא, יכולים הם להשתמש בבגדים אלו. כך היה אומר ולא שב אליהם.

בשנת ה'תשט"ז בתקופת 'מבצע סיני', יצאו כנופיות מתפרעים ערביים, וקמו לעשות שפטים ביהודי זרזיס. מאות רבות של המוני מוסלמים משולהבים צעדו מהכפר למואנסה הסמוך, כשבידיהם כלי משחית, ופניהם לזרזיס להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים שם, רח"ל. בדרכס, חלפו בסמוך לבית החיים היהודי, כשלפתע קפאו על מקומם. **לעיניהם הנדהמות נתגלתה דמותו של רבינו הקבור שם, כשהוא ניצב עומד סמוך לקברו, עטוף בתכריכים לבנים כמלאך ה' צבאות, ומתרה בהם לבל יעיזו לבצע את זממם!** ראו הערבים, ובהלה ורעד אחזתם, ומיד שבו על עקבותיהם, ויהי לנס. סיפור זה סיפר, השומר הערבי של בית העלמין, שחזה במעשה זה במו עיניו.

הרב המקובל מארי סעדיה בן אור זצ"ל הידוע כאוהב ישראל- נולד בשנת ה'תרע"ד (1913) ביישוב חרף אל הייגה שבמחוז חוגריה בתימן. בגיל שלוש ידע כבר קרוא וכתוב, ומילדותו נחשב כעילוי. שקדנותו לא ידעה גבולות והיה הוגה ללא הרף בזוהר ובחשכה היה לומד בו לאור הלבנה. אביו שחש בשקיקה העצומה של בנו ללימוד התורה לא חסך מכספו והיה מקפיד לרכוש עבורו עוד ועוד ספרי קודש בכל פעם שסוחר הספרים היה מגיע לכפר פעמיים בשנה. פעם תמה הסוחר, אם אכן ראוי הילד בן השש לספר כה יקר של שני כרכים. משהגיע כעבור חצי שנה, בחן את הילד והופתע לגלות, כי הלה ידע בעל פה את כל שני הכרכים. הסוחר החזיר לאבי הילד את כל מחיר הספרים על אתר.

כבר בגיל 13 הוסמך לרבנות. גאון בנגלה ובנסתר. בצעירותו הנהיג את קהילת חרף אל הייגה. שמעו וגדולתו אף הגיעו לערביי הסביבה, אשר היו עולים אליו לבקש ברכה והצלה בעת מצוקה. בשנת ה'תש"י (1949) עלה לארץ ישראל, אולם סירב לקבל משרה רבנית רשמית. למחיתו עסק בגננות וגם בזמן עבודתו לא פסק מלעסוק בתורה ולחדש חידושים.

לאחר פטירתו של מארי עובדיה בן חיים זצ"ל, שימש כמארי במשך 30 שנה של קהילת 'נצח ישראל-אור לבנים' ברעננה, וב-15 השנים האחרונות לחייו גם הנהיג את ביה"מ 'לאה ורחל' מיסודו של אחיו המקובל מארי חיים שלום זצ"ל. שקד על התורה יומם ולילה, כשהוא פרוש מענייני העולם הזה. כל הליכותיו היו בקדושה ובטהרה. שמר על עיניו ופיו בצורה מופלאה. מרבית השנה היה שרוי בתעניות דיבור, ושיאן היה מראשית חודש אלול ועד מוצאי יוה"כ במשך 40 ימים ללא הפסקה. ענותן מופלא. רבים פנו אליו כדי ליהנות מעצה ותושייה, ורבים מהפוקדים זכו לישועות. אוהב ישראל מופלא. הוענק לו תואר "יקר העיר" רעננה. על שמו נקראו רחובות. נפטר ב-ה אדר ה'תשנ"ז (1997). ציונו ברעננה. חי כ-84 שנים.

אביו: ר' עובדיה בן שלום דורני. **אמו:** מרת חממה צבר סינאוני. **אשתו:** מרת רחל. **בתו:** שושנה. **אחינו:** ר' אברהם שלום, ר' חיים שלום. **סבא:** שלום דורני (מצד אביו). **מרבותיו:** ר' חיים סינאוני. **מתלמידיו:** ר' חיים עדני (הקים בירושלים בית מדרש על שמו ועל שם אחיו בשם 'אור

חי'), ר' דורון אחיאל (רב קהילת נצח ישראל בלונדון). **חברותא:** ר' יצחק הוברמן (העיד כי רבנו זכה לגילוי אליהו) **מספריו:** •ארזי אל •מחמדי אל •ערוגות הבושם •נתיבות החוכמה •קודש הילולים •נופת צופים •עצי בשמים •משנת חכמים •פאר מלכות

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: אישה אלמונית מירושלים הגיעה לבית הרב כדי לבקש פתרון לבעיה שהייתה לה. כשהגיעה לביתו, בת הרב מסרה לה כי לצערה אביה מאושפז בביה"ח 'מאיר'. האישה לא היססה ומיד נסעה לבית-הרפואה אל הרב. בעודה מתקרבת אל הרב, עוד בטרם פצתה את פיה, הרב כנגדה אמר לה: 'אליהו- אליהו'. האישה נפעמה, שכן זהו שם בנה, ובעניינו היא הגיעה. יתירה מזו, בעודה משתהה נפעמת, הוסיף הצדיק ואמר: "שובי לביתך ויהיה בסדר". לא היה גבול להתפעלותה והתרגשותה, שכן מעולם לא דיברה קודם עם הרב, ומעולם לא סיפרה לו, באשר לבעייתה ובפעם הראשונה היא רואה את הצדיק, ומיד יודע באשר לבעייתה.

מעוצמת ההתרגשות צייתה לדבריו וחזרה לביתה ללא היסוס. מיד כשפתחה את דלת ביתה, צלצל הטלפון ובעודה מרימה את שפופרת הטלפון מעבר לקו שמעה את קולו של אליהו בנה היקר, אשר זה כארבעה חודשים מטייל בחו"ל ולא יצר קשר כלל. לשמחתה השלמה בישר בנה, כי הוא החליט לחזור לארץ.

אחי נהג לבקר את כבוד הרב. אני שכל-כך רציתי להכירו הפצרתי באחי לצרף גם אותי. משהגענו לביתו של הרב, אחי דיבר עם הצדיק וביציאתו ממנו אמר לי **שלא צריך להטריד את הרב, אם מדובר בבעיות פרנסה או בעיות גשמיות**. התווכחתי קצת עימו בשקט במכונית. לפתע הרמתי את ראשי והרב עשה תנועה ביד שאני אגש אליו. אמרתי לאחי, הוא קורא לי. אחי נכנע. הרב היה בתענית דיבור והבנתי שהוא רוצה לשמוע מה אני רוצה. אמרתי לו: "ברכה לילדים ולי". הרב בירך אותנו והוסיף בברכתו עניין מסוים ביוזמתו ושהייתי זקוק לאותו עניין עד למאוד. ואני פחדתי מאחי לספר לו על עניין גשמי זה, אבל הרב ידע בידוק מה שרציתי וברך על כך.

חיים סעיד מפרדסיה חלה ל"ע במחלת הפרקינסון. גופו רעד כל כך, עד שלא היה יכול לאכול ולשתות. אחותו שושנה (תעיזי) באה בתחנונים למארי, שסייע לאחיה החולה. תחינותיה של שושנה נגעו ללבו של המארי, ובנוסף לעובדה שחיים הוא בן דודו, הניעו אותו לחרוג ממנהגו, שלא לעסוק בקבלה מעשית. המארי רשם קמע עם שם ומסרו לשושנה. האחות המסורה מסרה לאחיה חיים **ומה רבה היה שמחתה, כי ברגע ששם את הקמע על צווארו- הרעידות פסקו חלפו ב"ה**. אחיה חזר לבריאותו הראשונה ואכל ושתה כאדם בריא לכל דבר.

חלפו כחמש שנים ופתאום המחלה חזרה וביתר שאת, ושוב חיים סעיד רועד ואינו מסוגל להכניס לפיו מאומה לא דברי מאכל ולא שתיה. טלפון בהול מפרדסיה למארי מבני ביתו. "בן דודך שוב חולה. מה עושים?!" והמארי עונה: "מה עושים? תשאלו את עצמכם, למה כבסתם את הקמע?". תדהמה אחזה במטלפן, הודה רב וביקש ברכתו, והשיחה הסתיימה. או אז ניגשו לכביסה היבשה, ומה **רב פלאם היה לראות, כי הקמע אכן בכיס המכנסיים, קרוע ובלוי**. בהבינם את גדולתו של המארי, אשר חזה מרחוק מה קרה לקמע, פנו שוב אליו בצר להם: "אנא רבנו, הכן לו קמע חדש". ענה להם המארי: "אני אוהב את בן דודי ורוצה בטובתו, אך איני עוסק בקבלה מעשית ולא רושם קמעו. למענכם פעם אחרונה, שאני אחרוג ממנהגי ואעשה זאת בשנית. אנא שמרו על הקמע מכל משמר". הצדיק שוב כתב קמע ומסר לו, ובאורח פלא שוב נתרפא חיים סעיד. **הרעידות חלפו, וחיים החל שוב לאכול ולשתות כאדם בריא לכל דבר**.

עין בעין היו פוניו רואים ישועות. יהודים וערבים כאחד היו מתדפקים על דלתו לבקשת עזרה. סיפר אחיו ר' אברהם שלום: "בכל פעם, כשהארבה היה עט על השדות- היו הערבים רצים בהלה לרבינו, והצדיק היה רושם שמות על פתקה ומתפלל, והארבה היה בורח ונעלם כלא היה!"

**אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש
בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com**

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים